



Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове



ТАЙНЫ
ВЫШЫНІ

М_С

ЯК СПЫНІЦЬ
ЦУКРОВЫ
ДЫАБЕТ

12



ЗВЯЗДА

7 Чэрвеня 2023 г.
Серада
№ 107 (29987)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

КОРАТКА

- Аляксандр Лукашэнка адобрыў праект пагаднення аб свабодным гандлі паслугамі і ажыццяўленні інвестыцый у СНД.
- Гандлёвую пляцоўку для рэалізацыі прадукцыі лягасаў адкрылі ў Бабруйску.
- Продажы новых аўтамабіляў у Беларусі ў маі выраслі больш як у два разы.
- У гэтым годзе ва ўстановы вышэйшай адукацыі ў цэлым плануецца прыняць больш за 50 тысяч чалавек.
- Беларусь займае другое месца па лясістасці сярод краін СНД.
- Абласныя туры сямейнага сельгаспраекта «Уладар вёскі» стартуюць 16 чэрвеня.



«МАЁ ГАЛОЎНАЕ ПАТРАБАВАННЕ — ГЭТА СПРАВДЛІВАЕ СТАЎЛЕННЕ»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў нараду па бягучых пытаннях уступнай кампаніі, з-за якіх на мінулы тыдні ўзнялася «цэлая буча». Нагадаем, на мінулым тыдні падчас кадровых прызначэнняў кіраўнік дзяржавы пракаментavaў сітуацыю з цэнтралізаваным экзаменам і раскрытыкаваў сістэму падліку балаў. Усё пачалося з таго, што пасля правядзення ЦЭ па беларускай і рускай мовах сталі паступаць шматлікія звароты ад дзяцей і бацькоў з просьбай растлумачыць, чаму атрыманы бал у некаторых выпадках ніжэйшы, чым падчас рэпетыцыйнага экзамену. Прэзідэнтам была пастаўлена задача праверыць арганізацыю цэнтралізаваных экзаменаў і ўдакладніць атрыманыя вынікі. У той жа дзень, 30 мая, была сфарміравана міжведамасная камісія для праверкі карэктнасці апрацоўкі вынікаў першага цэнтралізаванага экзамену. Па выніках яе работы 2 чэрвеня Міністэрства адукацыі паведаміла, што вынікі першага цэнтралізаванага экзамену пералічаць па новай метадыцы.

СТАР. 2



Фота БєлТА.

Падзея

Аснова харчовай бяспекі



Фота Вітала Ваньківа.

ЦЫТАТА ДНЯ



Аляксандр КУЛІК, міністр лясной гаспадаркі:

«Задача па насычэнні ўнутранага рынку прадукцыяй лесапрацоўкі, пастаўлена кіраўніком дзяржавы і прэм'ер-міністрам, стала вызначальнай у развіцці гандлёвай сеткі. Мы ўзялі на сябе гэтае абавязальства і паспяхова яго выконваем. Адкрылася ўжо 13-я гандлёвая пляцоўка ў краіне. Самая галоўная задача — асартымент. Грамадзянін, які едзе на дачу, павінен мець магчымасць набыць усе асноўныя драўляныя канструкцыі ў адным месцы. Мы павінны таксама прапанаваць комплекс спадарожных тавараў і паслуг».

Дзяржаўны інтарэс

ЧАС МАГЧЫМАСЦЯЎ

Чым жыве айчынная лёгкая прамысловасць?

Тэма лёгкай прамысловасці выйшла на першы план у апошнія гады ў сувязі з сыходам з беларускага і расійскага рынкаў замежных брэндаў, якія належаць да адзежнага рытэйлу, вытворчасці тавараў для дома, галантарэі і г. д. І хоць сёння

замежныя кампаніі паступова вяртаюцца на наш і расійскі рынак (або думаюць пра гэта), беларускія вытворцы досыць паспяхова запаўняюць нішы, якія вызваліліся. Для гэтага ў іх ёсць і магчымасці, і тэхналогіі, і крэатыў.

СТАР. 4

Учора ў Кітайска-Беларускім індустрыяльным парку «Вялікі камень» адкрылася 33-я Міжнародная спецыялізаваная выстаўка «Белагра-2023»

Беларусь адкрыта для супрацоўніцтва з усімі краінамі — удзельніцамі выстаўкі «Белагра-2023», заявіў намеснік прэм'ер-міністра Леанід ЗАЯЦ падчас старту Беларускага аграпрамысловага тыдня.

СТАР. 5

ISSN 1990 — 763X



9 771990 763008



Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!



«МАЁ ГАЛОЎНАЕ ПАТРАБАВАННЕ — ГЭТА СПРАВЯДЛІВАЕ СТАЎЛЕННЕ»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

Аднак учарашняя нарада на найвышэйшым узроўні была сабрана не для «разбору палётаў». «Я не хачу слухаць даклады і разбірацца ў нейкай бязладзіцы ўступных іспытаў, асабліва па тых скаргах, якія былі пасля здачы цэнтралізаванага экзамену. Цэнтралізаванае тэсціраванне, цэнтралізаваны экзамен — нахамуталі далей няма куды. Пытанне не ў гэтым, хоць пра гэта мы таксама пагаворым. Але мяне больш цікавіць, як будзем далей жыць. Гэту праблему мы вырашылі. Людзі разумеюць, як мы балы гэтыя лічым, пераводзім — не пераводзім. Зрабілі сістэму больш зразумелай», — задаў тон нарады Прэзідэнт. Па яго словах, правядзенне цэнтралізаванага экзамену і падлік балаў — вельмі важнае пытанне. Але пытанне не толькі ў гэтым. «Важна, як мы будзем далей ажыццяўляць набор у ВНУ нашай моладзі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

У ліку ўдзельнікаў мерапрыемства — міністр адукацыі Андрэй Іванец, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергееў, намеснік прэм'ер-міністра Ігар Петрышэнка, старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Васіль Герасімаў, дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Юрый Міксюк, прадстаўнікі профільных камісій абедзвюх палат парламента, а таксама кіраўнікі ўстаноў адукацыі рознага узроўню.

«Для чалавека самае галоўнае — гэта здароўе і адукацыя. Няма здароўя, няма адукацыі, няма чалавека. У гэтым аснове маіх перажыванняў па сістэмах аховы здароўя і адукацыі», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Ён нагадаў пра нядаўнюю нараду па пытаннях сістэмы аховы здароўя, дзе былі вызначаны самыя праблемныя пытанні, пастаўлены канкрэтныя задачы па іх вырашэнні і акрэслены канкрэтны тэрмін выканання даручэнняў. «Да 1 студзеня ахова здароўя павінна прыйсці ў прытомнасць. Пакуль я не бачу, каб там на поўную моц разгарнуліся і выконваліся гэтыя пытанні. Але я хачу, Ігар Віктаравіч (Петрышэнка — намеснік прэм'ер-міністра, — «Зв.»), вас і прэм'ера папярэдзіць: глядзіце, каб не было балюча. Мы кантралюем выкананне маіх даручэнняў. І ніхто сёння моцна не разгарнуўся. Я вам раю пачаць выконваць мае даручэнні па ахове здароўя», — заўважыў Прэзідэнт. Ён папярэдзіў, што такі ж глыбокі аналіз, як у сістэме аховы здароўя, чакана і сістэме адукацыі. І наступленне моладзі ў ВНУ будзе першым пытаннем да сістэмы адукацыі.

Тэхнічнага збою не было, патрабавалася зразумелая сістэма

Што да сітуацыі з падлікам балаў цэнтралізаванага экзамену, кіраўнік дзяржавы нагадаў, што ім былі дадзены даручэнні кіраўніку Адміністрацыі Прэзідэнта Ігару Сергееву дасканала разабрацца ў ацэньванні вынікаў тэсціравання. Праверка паказала, што тэхнічнага збою не было, сістэма падліку балаў, якая прымяняецца на цэнтралізаваным тэсціраванні з

2019 года, спрацавала правільна. «І я не падвяргаю сумненню тое, як вы там лічылі. Мае прэтэнзіі ў тым, што людзі вяс не разумеюць. Ні будучыя студэнты, абітурыенты, ні бацькі, ні іншыя людзі не разумеюць, што вы там нахамуталі, што вы прыдумалі. Ну няўжо нельга было стварыць дакладную зразумелую простую сістэму? Паглядзелі бацькі: «А, зразумела. 10 балаў», іншыя паглядзелі — 8 балаў і гэтак далей. А вы пачалі там... Я не кажу, што гэта была няправільная сістэма, але занадта разумная. Вы яе стварылі самі для сябе», — адзначыў Прэзідэнт. Ён падкрэсліў, што былі разбежкі, нестыкоўкі паміж вынікамі рэпетыцыйнага тэсціравання і цэнтралізаваным экзаменам. «Людзі ж супаставілі і бачаць, што хлопец ці дзяўчына, якія атрымалі больш балаў, апынуліся ў горшым становішчы або як там было. Патрабавалася звычайная нармальнае дакладная сістэма», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Да 2024 года жалеабетонна вызначыцца

з сістэмай паступлення

Аляксандр Лукашэнка папярэдзіў, што адным з пытанняў да сістэмы адукацыі стане мэтазгоднасць таго, што ў школе адмянілі выпускныя экзамены. «Я як былі настаўнік разумею, што экзамен у школе — гэта вянец усяму. Ішлі на свята, настаўнікі задавалі пытанні. Я прымаў экзамен. Нічога дрэннага там не было», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Ён заўважыў, што раней у школах было больш выпускных экзаменаў, потым сталі спрашчацца — праводзілі чатыры экзамены. «А потым дайшлі да таго, што не трэба ў школах экзамены. Мы здаём адзіны іспыт цэнтралізаваны — ён і туды і сюды. Я не знаходжу нічога становага. Мы ліквідавалі самы галоўны вынік працы ў школах, вянец гэтага і павесілі дзіяцей у нейкай зборна-прыёмных пунктах здаваць цэнтралізаваны экзамен. Само па форме неяк не вельмі», — сказаў ён. Прэзідэнт упэўнены, што дзеці, здаючы школьныя экзамены, трэніруюцца і рытуальна здаваць іспыты ў ВНУ, больш сур'ёзна. «І потым, калі ты 11 гадоў нармальна вучыўся, то здаці экзамен у школе», — дадаў ён.

Адным з аргументаў на карысць цэнтралізаванага экзамену і яго перавагамі перад школьнымі выпускнымі экзаменамі было забеспячэнне аб'ектыўнасці ў адзнаках, неамгачымасць «падагнаць» адзнаку. Але, як звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка, вынікі цэнтралізаванага экзамену суднасныя і супадаюць з вынікамі экзамену ў школе. «Дык навошта са школы забралі экзамены?» — задаў пытанне Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што неабходна вызначыцца, як будучы падводзіцца вынікі сярэдняй адукацыі ў школах, якія экзамены будучы здаваць выпускнікі. «Пры паступленні ў ВНУ мы павінны вызначыцца: ці пойдзем шляхам зноў цэнтралізаванага тэсціравання, калі сядзіць і тыкаюць пальцам у неба, або будзем здаваць іспыты, шляхам сумоўя, выкарыстоўваючы тую сістэму,

якая добра сябе зарэкамендала? Ці гэта будзе нейкі сімбіёз, сумесь таго і другога? Мы павінны дакладна вызначыцца, гэта не для гэтага года. Але для наступнага — жалеабетонна», — канстатаваў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы зноў анансаваў правядзенне вялікай нарады па заяўленай тэматыцы па аналогіі з тым, як гэта было нядаўна па рабоце сістэмы аховы здароўя. Асноўным пытаннем будзе правядзенне ўступнай кампаніі. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што пры яго абмеркаванні хацеў бы пачуць розныя, няхай нават палярныя пункты гледжання спецыялістаў, каб на іх аснове можна было вырабляваць уважанае рашэнне. «Нам трэба канчаткова вызначыцца, каб гэта было зразумела бацькам, зразумела абітурыентам будучым. І каб грамадства нас разумела», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка. Пытанне адукацыі ён назваў найважнейшым, без якога не можа быць краіны.

«Падкрэслі, памылка ці, не дай бог, злоўжыванне, быць не павінна. Вы маю пазіцыю ведаеце: павінна быць справядліва і зразумела для людзей», — папярэдзіў кіраўнік дзяржавы. Пры гэтым, па яго словах, не трэба баяцца прызнаваць памылкі, калі яны ёсць. Трэба іх своечасова выпраўляць, а хавацца і нечага баяцца не трэба.

«Яшчэ раз паўтараю. Маё галоўнае патрабаванне — гэта справядлівае стаўленне. І асабліва справядлівае пры здачы экзаменаў. Гэта маладыя людзі, будучы эліта, будучы кіраўнікі нашай краіны. Яны робяць першы рашучы свядомы крок у нармальнае жыццё. І гэты крок павінны быць бэз усялякіх праблем і паддзяржэнняў», — папярэдзіў Аляксандр Лукашэнка.

Ён нагадаў, што на нарадах, калі новая сістэма ўступнай кампаніі абмяркоўвалася, на пытанні Прэзідэнта, ці добрая гэта сістэма, спецыялісты запэўнівалі, што ўсё нармальна. «Аказваецца, ненармальна — куча пытанняў. Але калі ёсць пытанні, іх трэба здымаць, іх трэба вырашаць», — заўважыў ён. Вырашэнне гэтых пытанняў будзе прааналізавана на вялікай нарадзе, прысвечанай сістэме адукацыі.

Прэзідэнт нагадаў адказным асобам пра неабходнасць кантролю за якасцю школьных падручнікаў. «Не забывайце пра падручнікі. Галоўнае ў школе — гэта падручнікі. Усе задачы некалькі гадоў таму былі пастаўлены. Вывучыце разам з Камітэтам дзяржаўнага кантролю, як вырашаецца гэта праблема».

Асобна кіраўнік дзяржавы звярнуўся да старшыні Цэнтральнай выбарчай камісіі Ігара Карпенкі, які працаваў міністрам адукацыі да назначэння на гэтую пасаду Андрэя Іванца. «Ты учарашні міністр адукацыі. Табе было даручэнне — знаходзіцца год-два побач з міністрам, унікаць у гэтую сістэму і выказаць свой пункт гледжання і пазіцыю. Пакуль я не бачу тваёй пазіцыі. Таму далучайся. Ты ўсё жыццё ў адукацыі. І ў цябе ёсць людзі, якія многае могуць падкаваць, параіць. Трэба прыцягваць, акумуляваць іх меркаванні і таксама ўносіць прапановы», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Мэтавікі павінны разумець, што ім прыйдзеца адпрацаваць пэўны час

Таксама Прэзідэнт звярнуў увагу на набор абітурыентаў на мэтавую форму падрыхтоўкі. «Я хачу папярэдзіць па мэтавіках: людзі павінны разумець, што яны атрымаваюць адукацыю і вяртаюцца на канкрэтнае месца работы. Замуж, не замуж — усё роўна адпрацаваць трэба. Вядома, мы па-чалавечы будзем падыходзіць. Але мэтавікі павінны дакладна разумець, што ім давядзецца, па воле дамоўленасці, адпрацаваць пэўны час. І гэты час павінны быць салідным. Не два-тры гады, а мінімум пяць», — сказаў ён. Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што да мэтавікаў будучы падыходзіць па-чалавечы і таму магчымы выключэнні, але ў адзінаквых выпадках.

Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў удзяліць мэтаваму набору сур'ёзную увагу: «Ад гэтага мы нікуды не сыдзем, таму што нам патрэбны і настаўнікі, і ўрачы, і аграномы, і заатэхнікі на канкрэтныя месцы ў канкрэтным рэгіёне. І людзі, якія жадаюць паступаць у ВНУ і несіці абавязальнасці па мэтавым прызначэнні, ёсць. Іх хапае, таму трэба падтрымліваць. У асноўным гэта дастойныя людзі, якія ідуць і працуюць», — адзначыў ён.

Міністр адукацыі Андрэй Іванец пракаментаваў, што менавіта такіх падыходаў і прытрымліваюцца пры правядзенні ўступнай кампаніі. «Мэтавікам павінны быць не толькі мэтавікі, але і падрыхтаваны абітурыент», — сказаў ён. Міністр далажыў, што 5 чэрвеня завяршыўся прыём дакументаў на мэтавае навучанне ў ВНУ. Каля 4,7 тысячы абітурыентаў захацелі стаць мэтавікамі. З 6 да 13 чэрвеня іх чакана ўсяго адзін унутраны іспыт па першым профільным прадмете ў вуснай ці практычнай форме. Залічачы ва ўніверсітэты мэтавікаў да 16 чэрвеня. У кожную прыёмную камісію ўключаны настаўнік-прадметнік. Гэта важнае пытанне, таму што ў прафесара могуць быць завыванні патрабаванні да абітурыентаў, адзначыў міністр адукацыі. Забася печаны камфортныя ўмовы, каб абітурыенты не «калі некалькі гадзін пад дзвярыма». «Ужо на працягу гэтага тыдня мы ўбачым вынікі прыёму вуснага экзамену і зможам зрабіць прапановы па далейшым удасканаленні гэтага

кірунку прыёму дакументаў», — сказаў Андрэй Іванец. Ён таксама расказаў, што існуе толькі тры падставы для таго, каб мэтавікі пераразмеркаваўся: стан здароўя, рэгістрацыя шлюбу і выпадак, калі падрыхтоўка, якое заказвала мэтавага абітурыента, перастала існаваць. Прычым пераразмеркавацца такі спецыяліст можа толькі па ўгадненні з мясцовымі органамі ўлады.

Дзяржава зацікаўлена ў тым, каб рыхтаваць спецыялістаў

Міністр расказаў, што сёлетня ва ўстановы вышэйшай адукацыі ў цэлым плануецца прыняць больш як 50 тысяч чалавек. З іх 28,4 тысячы — на бюджэтныя месцы. «Хацеў бы падкрэсліць, што гэта павелічэнне на 600 месцаў. Сёння дзяржава зацікаўлена ў тым, каб рыхтаваць спецыялістаў. Мы з'яўляемся сацыяльна арыентаванай дзяржавай і забяспечым неабходныя ўмовы», — сказаў Андрэй Іванец. Набор на платную форму навучання ў ВНУ скарачана на 1,5 тысячы чалавек, сёлетня ён складзе 23,5 тысячы. Але пры гэтым мы на тысячу месцаў павялічылі прыём у каледжы на бясплатную форму навучання. «Калі малады чалавек хацеў паступіць ва ўніверсітэт на платнае, мы сёння даём магчымасць паступіць у каледж. Пасля каледжа — калі ласка, паступай ва ўніверсітэт», — падкрэсліў міністр адукацыі. Сярод новаўвядзенняў — і зніжэнне набору ў сталічныя ВНУ. Ён скараціўся больш як на 500 месцаў. Аднак разам з тым на 10 працэнтаў павялічаны набор на медыцынскія спецыяльнасці, на 4,5 працэнта — на педагогічныя.

Што да цэнтралізаванага экзамену, яго Андрэй Іванец назваў першую чаргу формай выніковай атэстацыі за курс сярэдняй школы. Па яго словах, ЦЭ дазваляе фактычна ўбачыць зрэз ведаў кожнага выпускніка. «І гэта для нас вельмі сур'ёзны і важны інструмент кіравання сістэмай школьнай адукацыі. Для нас гэты інструмент выразна адказвае на тры пытанні: чаму вучым, як вучым і хто вучыць», — расказаў міністр адукацыі. «Усе звароты, якія паступілі ад грамадзян, у пераважнай большасці датычыліся аднаго пытання: як падлічваліся балы. Скаргаў на складанасць заданняў не паступіла», — дадаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

Сістэма адукацыі павінна быць зразумелай

У размове з журналістамі міністр адукацыі Андрэй ІВАНЕЦ расказаў, што Прэзідэнтам пастаўлена дакладная, зразумелая задача прасвецці гэту ўступную кампанію па тых правілах, якія былі ў мінулым годзе вызначаны, даведзены да грамадскасці. Восенню Міністэрства адукацыі прааналізуе вынікі ўступнай кампаніі, і па выніках будзе прынята рашэнне, у якім напрамку рухацца далей.

«Тая колькасць навацаў, якую сёлетня мы апрабуем, гэта не толькі пытанне правядзення цэнтралізаванага экзамену, а яшчэ асабліва парадка прыёму мэтавікаў (калі яны здаюць унутраны вусны экзамен), пашыраны набор адораных, таленавітых абітурыентаў, якія з'яўляюцца пераможцамі не толькі рэспубліканскіх, міжнародных прадметных алімпіад, і ўніверсітэцкіх (прайшлі ва ўсё рэгіянальныя ВНУ), гэта выпускнікі Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка, вядома, патрабуе сур'ёзнага аналізу», — адзначыў Андрэй Іванец.

«Прэзідэнт даў усім дакладны і ясны пасыл: сістэма адукацыі павінна быць зразумелай, прэзрыстай, прычыпы справядліваці і роўных умоў павінны быць вытрыманы для ўсіх: і для навучэнцаў, і для бацькоў», — падкрэсліў міністр.

«Цэнтр цяжару эканомікі Беларусі і Расіі зрушыўся на Усход»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з губернатара Прыморскага краю Алегам Кажамыякам. Дэлегацыя рэгіёна гэтымі днямі з рабочым візітам наведвае Беларусь.

Па словах Алега Кажамыкі, на «Беллагра» заўсёды прыязджае вялікая дэлегацыя Прыморскага краю: прадстаўнікі бізнесу, прадстаўнікі розных міністэрстваў. Ужо заключаюцца падагненні, кантракты на розных кірунках дзейнасці. «Мы бачым, што гэта

супрацоўніцтва дае ўзаемавыгадны плён. Так што з 2019 года ў нас тавараабарот павялічыўся ў шэсць разоў, цяпер ужо дасягае 7,6 мільярда рублёў. У 2019 годзе гэта было каля 400 мільёнаў», — расказаў губернатар.

Валерыя СЦЯЦКО.

«Удзячны не толькі за тое, што вы прыязджаеце ў Беларусь. Але і ў сродках масавай інфармацыі адсочваю вашы заявы, падтрымку Беларусі і беларускіх тавараў, прадукцыі, якую мы вырабляем, вашу зацікаўленасць у Прымор'і ў набыцці нашай прадукцыі. Ну і чаго ўтойваць, вашы выказванні, добрыя станоўчыя водгукі ў адрас нашай эканомікі маюць добры водгук у вашых калег на Далёкім Усходзе», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка, падкрэсліўшы, што з Далёкім Усходам беларусы заўсёды гатовы развіваць супрацоўніцтва.

«Вядома, адлегласць накладвае пэўныя абдыткі. І нават не адлегласць, а загрузанасць чыгунак, якія сёння ёсць у напрамку Байкал—Амурск і іншых ва ўсходнім напрамку, паколькі цэнтр цяжару эканомікі Беларусі і Расіі зрушыўся на Усход. І вы як ніколі запатрабаваны. І гэта добра. Але тое, што чыгункі не спраўляюцца з гэтым патокам, — факт, і тут нам трэба працаваць разам, каб пашырыць гэтыя вузкія месцы», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў Беларусі добра ведаюць, у чым мае патрэбу Прыморскі край. Па яго словах, вельмі добра, што дэлегацыя рэгіёна пабудзе на выстаўцы «Беллагра», наведвае Гомель, убачыць найлепшыя прадпрыемствы.

«Словам, мы да вашых паслуг. Калі тое трэба, мы, як заўсёды, да гэтага далучымся і будзем у гэтым кірунку працаваць. Вы кажыце, што вам трэба, не чужы чалавек. Спецыфічныя пытанні, калі трэба нейкія ў плане ваенна-прамысловага комплексу. Абсалютна няма ніякіх закрытых тэм. Мы нікога не баімся. Усё, што ў нас ёсць, да вашых паслуг. Заўсёды дапамагалі, адгукаліся на вашы просьбы і запеты. Так будзе і надалей», — запэўніў Аляксандр Лукашэнка.

У тэму

У гандлёва-эканамічным плане мы бачым рост

У размове з журналістамі Алег Кажамыяка расказаў, што аснову тавараабароту паміж Беларуссю і Прыморскім краем складае беларуская прадукцыя харчовай прамысловасці. Па яго словах, беларускія прадукты ў рэгіёне паважаюць. Традыцыйна значную частку тавараабароту складае прадукцыя машынабудавання, папулярныя вырабы Мінскага трактарнага завода, МАЗа, «Амкадора». «Гэту тэхніку высока цэняць нашы дарожнікі, камунальнікі. У Прымор'і створаны цэнтры па сэрвісным абслугоўванні, па падрыхтоўцы механізатараў. Гэта такія вялікі аспект, які заўсёды служыць нам у дапамогу. Цяпер вялікім попытам карыстаюцца МАЗы «MAN». Мы плануем закупляць аўтобусы, сталі ў чаргу, таму што шмат заказаў у рэспублікі. Спадзяюся, што з улікам нашых сяброўскіх адносін усё своєчасова адгрузім», — расказаў Алег Кажамыяка. Па яго словах, супрацоўніцтва пашыраецца і праз пастаўкі з Прыморскага краю. У Беларусь ідзе борная кіслата на «Поллашквалакно», павялічаны пастаўкі морапрадуктаў.

«Цяпер у нас стаяць задачы па прадстаўленні беларускіх тэхнікі на нашых пляцоўках, першыя 45 адзінак ужо знаходзяцца там. Нам падабаюцца камбайны «Палессе», якія адпавядаюць сусветным стандартам. Мы зацікаўлены ў стварэнні сумесных вытворчасцяў, у тым ліку па перапрацоўцы малочнай прадукцыі. Мы гэта разглядаем у тым ліку і з нашымі кітайскімі партнёрамі. У Беларусі з Кітаем добрыя адносіны, і Пры-

мор'е — гэта якраз той мост, праз які наладжваюцца ўсе гэтыя сувязі. У гандлёва-эканамічным плане мы бачым рост», — падкрэсліў Алег Кажамыяка. Пры гэтым ён звярнуў увагу, што не застаюцца незаўважанымі і сацыяльныя праекты. Падчас свайго візіту ў Беларусь Алег Кажамыяка таксама сустрэўся з прэзідэнтам Нацыянальнага алімпійскага камітэта Беларусі Віктарам Лукашэнкам. Яны абмеркавалі магчымасць удзелу беларускай дэлегацыі ў летніх міжнародных спартыўных гульнях «Дзеці Прымор'я», якія пройдуць з 1 да 6 ліпеня бягучага года.

«Мы ў сваю чаргу адправім суды нашых дзяцей, якія наведваюць такія свяшчэнныя месцы, як Хатынь, Брэсцкая крэпасць, Буйніцкае поле, каб разумелі, што такое Вялікая Айчынная вайна і чаму гэта вельмі важна памятаць», — адзначыў губернатар Прыморскага краю.

Падчас свайго візіту ў Беларусь Алег Кажамыяка правёў перагаворы з намеснікам прэм'ер-міністра Беларусі Леанідам Зайцам. Расійская дэлегацыя наведвала ААТ «Мінскі механічны завод ім С. І. Вавілава — УКХ «БелОМА», ААТ «Агат-сістэм», ДУ «Шматпрофільны культурна-спартыўны комплекс» «Мінск-Арэна». Дэлегацыя Прыморскага краю таксама наведвае Гомель. У графіку Алега Кажамыкі — сустрэча з яго гомельскім калегам Іванам Крупко, а таксама наведванне шэрагу буйных прадпрыемстваў, сярод якіх ААТ «Гомельдрэў», СП ААТ «Спартак», ААТ «Гомсельмаш».

Парламенцкі дзень

ВЯЛІКІ ПАТЭНЦЫЯЛ ДРУЖБЫ І ЎЗАЕМНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА

У Палаце прадстаўнікоў адбылося пасяджэнне Міжпарламенцкай камісіі па супрацоўніцтве Нацыянальных сходаў Беларусі і Арменіі

Мерапрыемства стала вынікам папярэдняй дамоўленасці Міжпарламенцкай камісіі ў Ерэване ў верасні 2019 года і накіравана на далейшае паглыбленне беларуска-армянскіх міжпарламенцкіх кантактаў. Правядзенне трынаццатага пасяджэння Міжпарламенцкай камісіі ў Мінску з'яўляецца важным крокам у справе далейшага ўмацавання партнёрства Беларусі і Арменіі.

Падчас сустрэчы бакі абмеркавалі актуальныя пытанні глабальнага стану міжнародных адносін, гандлёва-эканамічнае ўзаемадзеянне паміж Беларуссю і Арменіяй з улікам членства і ўзаемадзеяння ў ЕАЭС, а таксама пытанні пашырэння культурна-гуманітарнага супрацоўніцтва, у тым ліку ў сферы навукі і адукацыі.

Як адзначыў намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў, сустаршыня Міжпарламенцкай камісіі па супрацоўніцтве Нацыянальнага сходу Беларусі і Нацыянальнага сходу Арменіі Валерыя Міцкевіч, парламентарыі наміцкія планы на будучыню, прынялі і адобрылі ўсе заплаваныя рашэнні, якія былі падрыхтаваны загадзя. «Мы ўпэўнены, што інтэнсіфікуем нашы міжпарламенцкія сувязі на карысць нашых краін і народаў», — падкрэсліў ён.

Кажучы аб канкрэтных пытаннях, якія закраналіся на пасяджэнні, намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў паведаміў, што абмяркоўвалася ўнутрыпалітычная і знешнепа-

літычная абстаноўка, эканамічныя, культурныя, навуковыя сувязі і магчымасці іх пашырэння, а таксама роля парламентарыяў у гэтым.

«Сам факт таго, што сёння адбылося чарговае пасяджэнне пасля перапынку па аб'ектыўных прычынах, ужо сведчыць аб імкненні, жаданні і неабходнасці таго, каб міжпарламенцкае вымярэнне паміж Арменіяй і Беларуссю пачало больш актыўна функцыянаваць і развівацца, — заўважыў член Пастаяннай камісіі Нацыянальнага сходу Арменіі па еўрапейскай інтэграцыі, сустаршыня Міжпарламенцкай камісіі па супрацоўніцтве Нацыянальных сходаў Арменіі і Нацыянальнага сходу Беларусі Армен ГЕВАРГЯН. — Адносіны паміж нашымі краінамі маюць пазітыўны характар, чаму ў многім садзейнічае наша агульная членства ў шэрагу інтэграцыйных праектаў. Але гэтыя адносіны пакуль далёкія ад ажыццяўлення ўсяго патэнцыялу дружбы і ўзаемнага супрацоўніцтва з-за пэўнай інертнасці і адсутнасці ініцыятыўнасці ў плоскасці двухбаковых адносін».

Парламентарый звярнуў увагу на тое, што паслядзённае праходзіць папярэдняе 30-годдзя ўстаўнення дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і Арменіяй. І гэтая значная дата, па яго словах, — добрая нагода асэнсаваць пройдзены сумесны шлях развіцця дзюх незалежных дзяржаў, а таксама надаць вялікі дынамізм і крэатыўнасць двухбаковым адносінам.

Паводле БелТА.



Цэнтр
Промышленнай
Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Сунко», г. Минск, ул. Матусевича, д. 33, Тел. +375 (17) 363-99-40		
Извещение о проведении открытого аукциона	Дата, время проведения аукциона	Срок подачи заявления на участие в торгах	
Предмет аукциона: изолированные помещения, реализуемые одним лотом, по адресу: г. Минск, ул. Матусевича, 33/1-1, 33/1-2, 33/1-3.	22.06.2023 в 14.00	с 9.00 07.06.2023 до 17.00 21.06.2023	
Начальная цена (без НДС): 1 614 400,00 бел. руб.			
Подобная информация на сайте организатора аукциона www.cpro.by			
Место проведения аукциона: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки». Лица, желающие принять участие в аукционе, обязаны внести задаток и подать организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».			
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/счт BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (BYN), БИК BELBVY2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191 021 390			
Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов аукциона определяются ст. ст. 127, 128, 129 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 г. № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».			
Срок подписания договора купли-продажи	5 (пять) рабочих дней после проведения аукциона		
Условия оплаты предмета аукциона			
Победитель аукциона либо претендент на покупку обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 15 (пятнадцати) дней со дня проведения аукциона, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов			
Победитель аукциона либо претендент на покупку обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона, а также оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 2 % от цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте www.cpro.by			
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов не менее, чем за день до наступления даты проведения торгов без объяснения причин снятия			
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 44-704-92-06. E-mail: auction@cpro.by		



Цэнтр
Промышленнай
Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Управление механизации № 91», 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11/7		
Оператор/адрес ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. www.ipmtorgi.by		
№ лота	Предмет электронных торгов	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	
1	Административное помещение (39,9 кв. м, инв. номер 500/D-708004811), по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, пом. 7	159 840,00 (снижена на 10 %)	
2	Административное помещение (61,6 кв. м, инв. номер 500/D-708004812), по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, пом. 7А	246 240,00 (снижена на 10 %)	

Обременение по лотам №№ 1-2: изолированные помещения расположены в капитальном строении, которое является памятником историко-культурного наследия; запрет на совершение регистрационных действий

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpro.by. Шаг аукциона: 5 % от начальной цены предмета аукциона по всем лотам

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/счт BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBVY2X, УНП 191 021 390. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: 15 (пятнадцать) рабочих дней с даты заключения договора купли-продажи. Расходы по государственной регистрации договора купли-продажи и перехода права собственности на предмет аукциона несутся покупателем

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Продавец гарантирует, что запрет совершать регистрационные действия, наложенный органом принудительного исполнения, будет снят после проведения аукциона и не повлияет на результаты аукциона

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить затраты продавцу за проведение независимой оценки и затраты организатору торгов на их проведение, также оплатить организатору торгов установленное вознаграждение 5 % от цены продажи лотов в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Предельное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 24.03.2023

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 21.06.2023 г.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 20.06.2023 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpro.by

ЧАС МАГЧЫМАСЦЯЎ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Апошнія гады, пачынаючы з 2020-га, уносілі новаўвядзенні, драйв, выклікі, праз якія даводзілася праходзіць прадпрыемствам галіны: выбудоўваць новыя сістэмы каардынат як унутры рынку, так і — асабліва — на знешніх контурах, — адзначыла на прэс-канферэнцыі напярэдадні Дня работнікаў лёгкай прамысловасці **старшыня Беларускага дзяржаўнага канцэрна па вытворчасці і рэалізацыі тавараў лёгкай прамысловасці Таццяна ЛУГІНА**. — Геапалітычная сітуацыя стварыла перадумовы для наватарства, каб стабілізаваць сітуацыю і знайсці новыя рынкі рэалізацыі прадукцыі. І большасць прадпрыемстваў паспяхова справілася з гэтай задачай.

Сёння галіна бачыць сваё развіццё ў супрацоўніцтве з рэгіёнамі Расійскай Федэрацыі, адзначыла Таццяна Лугіна. У канцэрна ў Расіі ўжо рэалізаваны шэраг паспяхоўных праектаў, ёсць тыя планы, якія будуць выкананы да канца бягучага года, і тыя, што разлічаны на найбліжэйшыя тры гады — усё яны звязаны з засваеннем беларускімі таварамі новых рэгіёнаў і пошукамі новых пакупнікоў, падкрэсліла кіраўнік «Беллепрама».

ЯКІСЦЬ ЯК БРЭНД

На расійскім рынку беларускія кампаніі прысутнічаюць даўно, але цяпер яны засматраюць нішы, якія засталіся пасля сыходу менавіта еўрапейскіх вытворцаў, — а значыць, і параўноўвае іх падсвядома пакупнік менавіта з вядучымі сусветнымі брэндамі. Беларуская якасць — таксама свайго роду прызнаны брэнд. Таму адзенне і абутак, галантарэя, тканіны і тавары для дома з Беларусі карыстаюцца заслужаным даверам расійскіх пакупнікоў. У мінулым годзе прадукцыя лёгкай прамысловасці Беларусі пастаўлялася ў 71 расійскі рэгіён, а ў 65 з іх аб'ёмны паставак выраслі ў параўнанні з узроўнем пазамінулага года: у цэлым, у мінулым годзе тэмп росту склаў 130 %. Вядзецца работа па пашырэнні тавараправоднай і рознічнай сетак. Сярод буйных праектаў — гандлёвая прастора «Бел.ру». У снежні 2022 года першая крама «Бел.ру» расчыніла дзверы для пакупнікоў у Маскоўскай вобласці. А ўвогуле, праект уключае ў сябе шэраг крам і аднайменную інтэрнэт-пляцоўку. Яны прадстаўляюць найшырэйшы асартымент тавараў Беларускага легпрама (посуд, лазневая прылада, дамашняе адзенне і тэкстыль, панчошна-шкарпачная група і г. д.), а таксама тавары дрэваапрацоўкі, пластыкавыя вырабы і неверагодна папулярную ў расійскім беларуску касметыку. Пакуль крама «Бел.ру» дзве: адна — у Хімках і яшчэ адна — на другім паверсе «Кундэва-Плаза», на тэрыторыі, якую раней займаў брэнд «Zara Home».

— Фарма трышоўса да душы пакупнікам, — канстатуе Таццяна Лугіна. — Сёлета плануем адкрыць яшчэ адзін такі гандлёвы пункт у Маскве і два — у Ніжгародскай вобласці.

Высока ацэны пакупнікамі такі праект «Беллепрама», як прастора «Дадому». Пакуль што працуе адна крама сеткі, у нашай краіне (у «Dana Mall»), і гэтым летам другая пляцоўка «Дадому» адкрываецца ў ГЦ «Сталіца». А ў найбліжэйшай перспектыве брэнд «Дадому» з'явіцца і ў суседняй Расіі.

— Планаў вельмі шмат. Цяпер складаны, турбулентны час, час хуткіх рашэнняў, але ён дае і магчымасці. У гэтым моманце трэба карыстацца той магчымасцю, якую дае расійскі рынак, — падкрэсліла Таццяна Лугіна. — Кіраўніцтва канцэрна і шэраг прадпрыемстваў выраза разна рашэнняў, што калі сёння мы не распачнем хуткі і ў нейкай меры агрэсіўныя маркетынговыя і камерцыйныя бізнес-хады на рынку РФ — праз розныя праекты, развіццё каналаў збыту, — то безумоўна, такая ёмістасць рынку будзе замешчана. Туды прыйдуць узбекскія, кітайскія, турэцкія калегі. Таму мы стараемся працаваць інтэнсіўна, і пэўныя поспехі ёсць. Але гэта толькі першыя крокі да тых мэт і задач, якія стаяць перад галіной.

ДАЛЁКІЯ РУБЯЖЫ

Асваенне далёкіх рэгіёнаў Расіі — адзін з прыорытэтных кірункаў для вытворцаў беларускага легпрама. Надаўна беларускія тавары лёгкай прамысловасці з'явіліся ў крамах Рэспублікі Тыва, Калмыкіі, на Алтай. Па выніках мінулага года, экспарт беларускіх тавараў лёгкай прамысловасці ва Украіну, Сібірску і Далёкаўсходнюю акругу Расійскай Федэрацыі вырас на 16 % і склаў 19,3 млн долараў. А сёлета павялічыліся пастаўкі ў Рэспубліку Калмыкія — да нядаўняга часу беларускія адзенне, абутак, галантарэя і тканіны туды не «дазджалі». На далёкія рынкі Беларусі выходзіць з прызнанымі брэндамі — «Мілавіца», «Элема», «Белвест», Conte і г. д.

А наогул, тавары прадпрыемстваў «Беллепрама» пастаўляюцца ў больш чым 50 краін свету, што сведчыць аб наяўнасці стабільнага попыту на беларускі трыкатаж, бялізну, льянныя вырабы, скураны абутак і г. д. Каля 70 % вырабленага тавараў прадпрыемствах канцэрна прадукцыі экспартуецца. Так, беларускія прадпрыемствы лёгкай прамысловасці павялічылі сваю прысутнасць у Казахстане, Азербайджане, Арменіі, Таджыкістане (новы рынак, які з'явіўся сёлета), а таксама ў Індыі і Турцыі. Пастаўкі ў Кітай выраслі ў чатыры разы. У планах — пастаўкі беларускіх тканін у Афрыку.

— Радуюць станоўчыя зрухі на рынках сярэднеазіяцкіх краін, — адзначыла Таццяна Лугіна. — Часам гучала: што мы можам прапанаваць Таджыкістану, Узбекістану, Казахстану, Арменіі — краінам, якія самі дынамічна развіваюць лёгкую прамысловасць? Але аказалася, што нам ёсць што ім прапанаваць: і нашы ўнікальныя льянныя тканіны, і тканіны з поліэфіру.

Складана пераацэніць ролю дзяржавы ў захаванні не толькі прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці, але і партнёраў легпрама — «Магілёўхімвалакно» і «Светлагорскхімвалакно», падкрэсліла кіраўнік канцэрна.

— За шост гэтых сыравінных пазіцыі мы маем канкурэнтную перавагу, і для часткі нашых асартыментных пазіцыі ёсць патэнцыял, напрыклад у сярэднеазіяцкіх рэгіёнах. Там шмат баваюны, але поліэфірныя пазіцыі няма. А ў нас ёсць вопыт і кампетэнцыі па вытворчасці, напрыклад тэхнічнага тэкстылю.

Тэхнічны тэкстыль вельмі запатрабаваны на міжнародным рынку, распавяла кіраўнік канцэрна, і ўсе рэгіёны свету актыўна паглынаюць гэтую таварную пазіцыю, бо з такіх тканін ствараецца, напрыклад,



ФОТА БЕЛТА

спецвотрачка для вайскоўцаў, ратавальнікаў і іншых службаў. Тканіны з негаручых нітак выкарыстоўваюцца ў машынабудаванні, газавай і нафтавай прамысловасці.

— Рынкі Украіны, Еўрасаюза, ЗША, Канады былі для нашых прадпрыемстваў высокамаржынальнымі, — распавяла кіраўнік канцэрна «Беллепрама». — Асабліва рынак Украіны. Калі казаць пра ўзровень рэнтабельнасці, аналізуючы гэты паказчык па ўсіх краінах свету (а мы ў дасанкцыёны перыяд ажыццяўлялі пастаўкі прадукцыі легпрама ў 52 краіны), — самым высокамаржынальным быў рынак Украіны. Значым для нас быў і рынак Еўрасаюза — туды мы пастаўлялі дываны, лён, тэкстыль і г. д. Але заўважу, што і да санкцый парадку 56 % (да 60 % у апошнія гады) прадукцыі беларускага легпрама пастаўлялася на рынак РФ. Таму пераарыентацыя нам было прасцей, чым іншым галінам. Рынак Расіі ляжыны да беларускіх і адкрыты для беларускай прадукцыі лёгкай прамысловасці. Акрамя таго, шэраг беларускіх прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці працягвае супрацоўніцтва (няхай і ў невялікім аб'ёме) з рынкам Еўрасаюза, з некаторымі краінамі — той жа Сербіяй. Актыўна і ў супрацоўніцтва з азіяцкімі краінамі. Тэмпы росту склалі больш за 110 % у Таджыкістане, Казахстане, Узбекістане.

На гэты момант, адзначаючы ў канцэрне, пытанне імпартазамышчэння ў галіне востра не стаіць. Паступова ўвасабляюцца ў жыццё імпартазамышчальныя праекты. Напрыклад, Мінскі эксперыментальна-фурнітурны завод рэалізоўвае інвестыцыйны праект у мэтах пашырэння наменклатуры, а з унікненнем пытання па фарбавальнікам для тканін рэалізаваны праект на базе ААТ «Белфа».

Многіх пастаўшчыкоў фарбавальнікаў і некаторых хімікатаў для апрацоўкі тканін прыйшлося змяніць. Нядрэнна зарэкамендавалі сябе турэцкая і індыйская хімічная прамысловасць, кітайскія калегі «падставілі плячо» некаторым прадпрыемствам, адзначыла кіраўнік канцэрна. А ў цэлым, сёння легпрам імкнецца максімальна знізіць залежнасць галіны ад знешніх паставак.

ДЛЯ БЕЛАРУСКАГА ПАКУПНІКА

— Важная задача для нас акрамя нашчавання эксперту — захаванне і павелічэнне прысутнасці нашай прадукцыі на ўнутраным рынку, — падкрэслівае кіраўнік канцэрна «Беллепрама».

Задаволіць чаканні айчыннага спажыўца — вопытнага, прызірлівага, распешчанага традыцыйнай беларускай якасцю і шырокай прапановай — няпроста. Але, як адзначаючы ў канцэрне «Беллепрама», галіна прымае выклік, прыняўшы тэзіс «Беларускія вытворцы здольны апрацуць любога спажыўца». Напрамак, рознічны на «моднікаў», — выпуск капсульных калекцый, у якія ўваходзіць літаральна дзясятка (або менш) прадметаў адзення, аб'яднаных агульнай канцэпцыяй. Гэты падыход мы бачым і ў буйных брэндах — «Элема», «Калінка», і ў невялікіх кампаніях: такім чынам, мы не сустрэнеце іншую дзяўчыну «ў такой жа сукенцы». Яшчэ адзін новы і вельмі запатрабаваны кірунак — прыгожае, якаснае, высокафункцыянальнае адзенне для спорту і турызму. Айчыны брэнд IROS (нядаўна ён адкрыў краму ў ГЦ «Замак») стварае спартыўную вопратку, якая не саступае сусветным аналагам — па дызайне, каларыстыцы, валокнах. Таксама сёлета «Світанак» прэзентаваў спартыўную калекцыю з поліамідных нітак і нанавалокнаў, створаную сумесна з Федэрацыяй лёгкай атлетыкі, — яе тэсціравалі прафесійныя спартсмены.

Разам з тым Брэсцкі панчошны камбінат спачатку адмовіўся, а цяпер зноў выпускае баваяныя калготы «для бабўль»: з'явіўся спажывецкі запыт. Аб'ём выпуску шырокай вырабаў зусім невялікі, але запыт вытворца задаволіў. Адначасова кампанія стварае лінейкі шкарпэткі з дзёржкімі маладзёжнымі прынтамі.

А ў цэлым, будучыня — за рэалізацыяй запатрабаванай і высока якаснай гатовай прадукцыі: «Беллепрама» рухаецца ў бок высокамаржынальнага тавараў з большай дабаўленай вартасцю.

ШЫЦЕ ДРУЖНА

Сёння ў краіне больш за 2000 арганізацый лёгкай прамысловасці — ад гігантаў да лакальных дызайнерскіх майстэрняў.

— Каля трох гадоў таму наміраўся ўсплёск развіцця лёгкай прамысловасці праз прыватны бізнес. З'явілася шмат дызайнерскіх цэхаў і лабараторыяў, міні-вытворчасцяў па пашыве моднага адзення,

абутку, галантарэі, якія пачалі актыўна працягваць сябе ў развіцці галіны, — распавяла Таццяна Лугіна. — Іх калекцыі рэалізоўваюцца ў запатрабаваных фармацях, такіх як трэнд-паркі, якіх ужо некалькі ў Мінску. Акрамя таго, гэтыя вытворцы актыўна выходзяць на расійскі рынак.

Усяго ў галіне занята звыш 70 тысяч чалавек (з якіх амаль палова — работнікі прадпрыемстваў канцэрна). Вырабляюцца тканіны ўсіх відаў і трыкатажныя палотны, пража і нятаканія матэрыялы, хатні тэкстыль і вырабы спецыяльнага прызначэння, бялізна і панчошна-шкарпачныя вырабы, адзенне ўсіх відаў (дзіцячае, маладзёжнае, дзелявы стыль, кэжуал), гарбарная і тэкстыльная галантарэя, абутак, фурнітура і г. д. Таму неабходна кааперацыя ў галіне, фарміраванне вытворчых праграм з улікам магчымасцяў адзін аднаго — як прадукцыі, абсталювання і тэхналогій, так і кампетэнцыі, і працоўных рэсурсаў. Гэта дазваляе актыўнаваць вельзарны патэнцыял галіны. Кааперацыя і аб'яднанне брэндаў лёгкай прамысловасці — адна з ключавых тэндэнцый апошніх гадоў, і пакупнік не можа гэтага не заўважаць. Нароўні з адкрыццём шоўрумаў канкрэтнага вытворцы і аб'ектаў фірмовага гандлю з'яўляюцца гандлёвыя пляцоўкі, дзе прадстаўлены шырокі спектр вытворцаў. Гэта вельмі зручна для наведвальнікаў. Мультыбрэндавыя прасторы адкрываюцца і ў Беларусі, і ў Расіі (прыкладом можа служыць, у прыватнасці, LEGKO ў Арэнбургу: аб'яднаная шырокая прастора шматфункцыянальнага прастора аб'ядноўвае шырокую лінейку беларускіх тавараў — Аршанскага льянокамбіната, «Камволя», «Магатакса», «Галантэй», «Світанка», «Бабруйсктрыкатажа» і г. д.).

Адкрыццём гэтага года можна назваць новы для беларускай лёгкай прамысловасці фармат гандлю — стокі.

— Сёлета першая стокавая крама адкрыта ў Гомелі, — распавяла Таццяна Лугіна. — Калі 10—12 прадпрыемстваў канцэрна прадставілі там прадукцыю мінулых гадоў па невысокіх цэнах. Сток працуе два месяцы. Калі пакупніцкая аўдыторыя ўспрыме такі фармат, мы плануем адкрыць яшчэ 4-5 падобных гандлёвых пунктаў у рэгіёнах.

Аляксандра АНЦЭЛІВІЧ.

Аснова харчовай бяспекі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Мы сапраўды ганарымся тым, што ўжо ў 33-і раз арганізоўваем выстаўку «Белагра». Тут мы абагульнем міжнародны вопыт у сферы сельскагаспадарчага машынабудавання. Акрамя таго, дэманструем развіццё навукі ў Беларусі і нашы дасягненні ў харчовай прамысловасці. Падкрэслім, што мы адкрытыя для супрацоўніцтва з усімі краінамі, якія ўдзельнічаюць у гэтай выстаўцы», — сказаў Леанід Заяц.

Ён нагадаў, што першая выстаўка «Белагра» праводзілася ў 1990 годзе. «Тады ў нас не было асаблівых падстаў для гонару, а сёння наша краіна набыла зусім іншы статус. Цяпер на нашу выстаўку з'яжджаецца паўконтыгент. Нягледзячы на санкцыі, да нас прыежджаюць прадстаўнікі краін ЕС. Пры гэтым наша краіна дэманструе выдатныя дасягненні ў аграпрамысловым і нафтахімічным комплексах. Беларуская навука таксама ідзе ў нагу з часам, забяспечваючы нас новымі насеннем і тэхналогіямі», — заявіў віцэ-прэм'ер.

Як адзначылі ў Мінсельгасхарчы, Беларусь мае самазабяспячэнне па малочнай галіне на 263%, а па мясной — на 134,9%. Каментуючы гэтыя лічбы, Леанід Заяц дадаў, што па выніках работы за чатыры месяцы 2023 года экспарт беларускай сельскагаспадарчай сыравіны і харчавання склаў 2,7 мільярда долараў.

Віцэ-прэм'ер адзначыў, што Беларусь цалкам за-

бяспечыла сваю харчовую бяспеку і паспяхова прадае лішкі за мяжу. «Рэкордным у плане паставак для нас быў мінулы год. Тады рост экспарту сельскагаспадарчай сыравіны і харчавання склаў 124%, або 1,6 мільярда долараў. Сёлета па выніках работы за чатыры месяцы мы прыплюсавалі 11,2% да аналагічнага ўзроўню мінулага года. Гэта сведчыць аб тым, што нашу прадукцыю паважаюць і плацяць за яе немалыя грошы», — падкрэсліў Леанід Заяц.

Паводле яго слоў, такія вынікі сталі магчымыя дзя-

ма дадаў, што кіраўнік дзяржавы ставіць задачу перад галіной сельскай гаспадаркі дасягнуць экспарт да 10 мільярдаў долараў за год.

Асобна спыніўся Леанід Заяц на забеспячэнні ўнутранага рынку ранняй зелянінай і іншай вітамінавай прадукцыяй. У папярэднія гады мы закуплялі гэтую прадукцыю ў заходніх краінах. У далейшым гэтага не павінна быць, лічыць віцэ-прэм'ер. «У міжсезонны перыяд 2023/2024 года нашы спажываўцы будуць есці выключна беларускія свежыя агуркі. Прымаюцца ўсе не-



кучычы таму, што 15 гадоў назад у тэхнічнае і тэхналагічнае пераўзбраенне прадпрыемстваў Беларусі былі ўкладзены вялікія сродкі.

«Адзначу, што гэта не мяжа, бо намі яшчэ не да канца вывучаны рынкі Афрыкі. Таксама можна больш актыўна працаваць з Кітаем. Да таго ж мы развіваем супрацоўніцтва з Расіяй, у прыватнасці па імпартазамышчэнні. Мы захавалі якасць нашай прадукцыі, таму яна карыстаецца вялікім попытам за мяжой», — заявіў намеснік прэм'ер-міністра. Ён такса-

ма дадаў, што кіраўнік дзяржавы ставіць задачу перад галіной сельскай гаспадаркі дасягнуць экспарт да 10 мільярдаў долараў за год.

Асобна спыніўся Леанід Заяц на забеспячэнні ўнутранага рынку ранняй зелянінай і іншай вітамінавай прадукцыяй. У папярэднія гады мы закуплялі гэтую прадукцыю ў заходніх краінах. У далейшым гэтага не павінна быць, лічыць віцэ-прэм'ер.

«У міжсезонны перыяд 2023/2024 года нашы спажываўцы будуць есці выключна беларускія свежыя агуркі. Прымаюцца ўсе не-



сы, у прыватнасці, выбіраем найлепшую малочную карову краіны. Таксама на выстаўцы прадстаўлены тэхналогіі вытворчасці даўняга абсталявання і іншыя аспекты, якія ахопліваюць АПК», — сказаў Ігар Брыла.

Ён адзначыў, што «Белагра» добра ведаюць ва ўсім свеце, і кожны год выстаўку

ЛЕБЕДЗЕЎ. Ён адзначыў, што паміж Беларуссю і Расіяй сфарміравана правільная партнёрская палітыка. «Пра гэта гавораць лічбы ўзаемазнага гандлю. Так, у 2022 годзе дасягнуты рэкордны паказчыкі па колькасці прадукцыі, якая пастаўляецца, і грашовым эквіваленте. Мы ўжо фіксуем дынаміку і рост, таму ў цэлым па годзе чакаем добрых паказчыкаў. Так, за першы квартал гэтага года прырост у ўзаемным гандлі паміж Беларуссю і Расіяй у галіне сельскай гаспадаркі склаў 25% у адносінах да аналагічнага перыяду мінулага года. Мы працуем і глядзім на ўсе напрамкі сумесна. Упэўнены, разам дасягнем шчасць большых вынікаў», — сказаў Іван Лебедзеў.

Выстаўка арганізавана ў ходзе правядзення Беларускага аграпрамысловага тыдня з 6 да 11 чэрвеня ў выставачным цэнтры індустрыяльнага парка «Вялікі камень». Гэты аграрны форум знаёміць усіх удзельнікаў з перадавымі кірункамі ў развіццё раслінаводства, жывёлагадоўлі, птушкагадоўлі і з сучаснымі тэхналогіямі перапрацоўкі. Аграпрамысловы тыдзень уключае не толькі «Белагра-2023», але і выстаўкі «Белферма», «Белпрадукт» і «Харчовая індустрыя».

Аграрны форум традыцыйна збірае разам не толькі беларускіх аграрыяў і работнікаў харчовай і перапрацоўчай прамысловасці, але і іх замежных калег і партнёраў. Сёлета ўдзел бяруць сотні кампаній з Беларусі, Расіі,

Кітая, Пакістана, Турцыі, В'етнама, Германіі, Італіі, Індыі, Палесціны. Таксама выстаўку наведваюць дэлегацыі краін далёкага замежжа, сярод якіх Зімбабвэ, Егіпет, Іран, Кенія, Куба, Манголія, Сірыя, Уганда, ПАР.

Калектыўныя экспазіцыі сфарміравалі Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі, Міністэрства прамысловасці, Нацыянальная акадэмія навук, канцэрн «Белдзяржхарчпрам», «Белкаапсаюз», а таксама ўсе вобласці Беларусі.

Штогод «Белагра» становіцца адной з галоўных пляцовак для дзелавых перагавораў. Шырокае кола пытанняў па забеспячэнні канкурэнтаздольнасці сельскагаспадарчых, выкарыстанні зямельных рэсурсаў з пункту гледжання экалагічнай і эканамічнай эфектыўнасці, перспектывы супрацоўніцтва Беларусі з краінамі блізкага і далёкага замежжа ў сферы вытворчасці інвацыійных тэхналогій у галіне сельскай гаспадаркі, а таксама іншыя актуальныя пытанні можна будзе абмеркаваць у ходзе тэматычных канферэнцый і семінараў.

Міжнародная спецыялізаваная выстаўка адкрыта для свабоднага наведвання з 10.00 да 18.00 да нядзелі ўключна. З Мінска да месца правядзення мерапрыемства арганізаваны бясплатныя транспартныя маршруты ад станцыі метро «Магілёўская».

Сяргей КУРЧАК.
Фота
Віктара ІВАНЧЫКАВА.



абходныя меры таксама і па забеспячэнні тамтатамі, спадзяёмся да 2027/2028 года канчаткова вырашыць гэтую задачу», — падсумаваў Леанід Заяц.

А ў той жа час **міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Ігар БРЫЛА** заявіў, што дадзеная выстаўка — гэта дэманстрацыя ўсіх тэхналагічных магчымасцяў, якія ёсць у Беларусі. «Нам не сорамна паказаць айчыныя тэхналогіі ў вытворчасці трактарнага і машынага парку, а таксама тэхналогіі ў вытворчасці прычэпнай тэхнікі. Сёння мы выстаўляем высокапрадукцыйных жывёл, праводзім конкур-

наведвае ўсё больш кампаній. «Тут прадстаўлена каля 450 кампаній — для нас гэта вялікі крок, асабліва ў параўнанні з мінулым годам. Прысутнічаюць каля 16 дэлегацый з розных краін. Дастаткова актыўна ўдзельнічае Расійская Федэрацыя, ад якой прадстаўлена 14 стэндаў з розных рэгіёнаў гэтай вялікай дзяржавы. Упэўнены: у нас атрымаецца добры і прадукцыйны дыялог з усімі ўдзельнікамі», — падкрэсліў міністр.

На адкрыцці выстаўкі ў якасці ганаровага госця быў **намеснік міністра сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі Іван**

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Кыргызстане затрымалі больш чым 30 падазронных у падрыхтоўцы дзяржперавароту

Пра гэта паведамлілі ў Дзяржкамітэце нацыянальнай бяспекі краіны, перадае інфармагенцтва «Хабар». У ведастве расказалі, што затрыманыя вялі падпольную падрыхтоўку для таго, каб наладзіць на тэрыторыі краіны масавыя акцыі пратэсту і маштабныя беспарадкі з наступным гвалтоўным захопам улады. Злачынная група на працягу года праводзіла мэтанакіраваную работу па прыцягненні прыхільнікаў і вярбоўцы найбольш незадаволеных грамадзян па ўсёй тэрыторыі краіны. Следствам устаноўлена, што ў групу змоўшчыкаў уваходзіла больш чым 100 чалавек з розных пластоў грамадства і розных рэгіёнаў краіны, паміж якімі былі дакладна размеркаваны ролі з канкрэтнымі заданнямі. 30 з іх затрыманы і ўжо далі



прызнальныя паказанні. Паводле інфармацыі дзяржкамітэта, змоўшчыкі планавалі пачаць дзейнасць адразу пасля ўзнікнення незадаволенасці ў грамадстве па якім-небудзь здарэнні.

3-за пашкоджання Кахоўскай ГЭС уведзены рэжым надзвычайнай сітуацыі

Мінулай ноччу УСВ нанеслі ўдары па Кахоўскай ГЭС у Херсонскай вобласці, у выніку была пашкоджана верхняя частка гідрэлектрастанцыі. Удары наносіліся, як мяркуюцца, снарадамі з рэактыўнай сістэмы залпавага агню «Альха». Па словах кіраўніка адміністрацыі Новакахоўскай гарадскога акругі Уладзіміра Лявонцьева, вада хутка паднялася па левым беразе Дняпра да 10 метраў, цалкам пад вадой знаходзіцца Днятранскі востраў ніжэй па цячэнні, «вада бескантрольна скідаецца праз разбураныя збудаванні». Уладзімір Лявонцьеў дадаў, што ўкраінскія вайскоўцы



працягвалі абстрэльваць горад і раён Кахоўскай ГЭС. На тэрыторыі Новакахоўскай гарадскога акругі ўведзены мясцовы рэжым надзвычайнай сітуацыі. Гэта зроблена «для правядзення аварыйна-ратавальных і неадкладных работ» па ліквідацыі наступстваў разбурання Кахоўскай ГЭС.

Па ўсёй Канадзе бушуе маштабныя лясныя пажары

Амаль ва ўсіх канадскіх правінцыях і тэрыторыях краіны зафіксаваны лясныя пажары, паведамляе Reuters. Паводле заявы афіцыйных асоб, Канаду чакае няпросты год у сувязі з ляснымі пажарамі. Сіноптыкі прагназуюць, што цёплыя і сухія ўмовы захаваюцца ў краіне да канца лета. Размеркаванне агню ад узбярэжжа да узбярэжжа сёлета непрадказальнае. Больш за ўсё ад яго на дадзены момант пацярэлі правінцыя Квебек. Пажары тут былі справакаваны ўдарам маланкі. Як адзначылі спецыялісты Міністэрства прыродных рэсурсаў Канады, за апошнія 20 гадоў не назіралася, каб такая вялікая плошча выгарала так рана ў пачатку сезона.



Дзейныя асобы

ПАД АБЯРЭГАМ БУРШТЫНУ

Добрая навіна: у нас на Маларытчыне з'явіўся... крыж Ефрасіні Полацкай. Дакладней, вядома ж, копія, зробленая рукамі брыгадзіра «Ляхаўцы» ААТ «Макрань» С. К. БУРШТЫНА.

У раёне Сцяпан Канстанцінавіч (на здымку) вядомы тым, што на другім паверсе ўласнага дома стварыў прыватны краязнаўчы музей. Плошча яго каля 60 кв. м. На іх размешчаны больш за дзве тысячы экспанатаў, размеркаваных па чатырох асноўных раздзелах: «Ваенная гісторыя», «Этнаграфія», «Летапіс калгаса», «Гісторыя маёй сям'і». Апроч таго, нядаўна музейшчык завяршыў работу над ілюстраванай гісторыяй аграгарадка Макрань, якую назваў «Ці павіна зямля калгасу?», а цяпер працуе над стварэннем новага раздзела «Бурштынавы чуд». Пачэснае месца ў гэтай экспазіцыі зойме копія крыжа, які быў выраблены ў 1161 годзе майстрам Лазарам Богшам па замове прападобнай ігуменні Ефрасіні Полацкай і страчаны ў час Другой сусветнай вайны.

...Задума стварыць яшчэ адну копію беларускай святыні (першую, у поўны памер, вырабіў брэсцкі ювелір-эмальер



Мікалай Кузьміч у Сцяпана Бурштына ўзніка даўно, а ўмацавалася пасля паездкі ў Полацк, у Спаса-Ефрасінеўскі жаночы манастыр.

Аднак з чаго было пачынаць? Сцяпан

Канстанцінавіч спадзяваўся на дапамогу Усавышыняга, вывучаў кнігі і артыкулы, якія ўдавалася адшукаць у мясцовай бібліятэцы ды інтэрнэце, і паступова прыходзіў да думкі, што аснову копіі крыжа зробіць з драўніны дуба. Яна, па-першае, мае прыгожую афарбоўку і тэкстуру, па-другое, шчыльная і пругкая, добра захоўваецца — нават у зямлі і пад вадою...

А ўпрыгожыць крыж Сцяпан Бурштын вырашыў, вядома ж, бурштынам, калекцыю якога збіраў дзесяцігоддзямі. Жадаючы зрабіць прыемнае, вырабі з гэтага мінералу Сцяпану Канстанцінавічу дарылі ўсе.

— Бурштын — гэта зацвярдзелая смала хвойных дрэў, — гаворыць калекцыянер. — У старажытнасці яе лічылі жывой, раілі ў якасці абярэгаў насіць падарожным і вайскоўцам.

Для аздабы копіі крыжа Сцяпан Бурштын падараваў камію жоўтага і чырвонага колераў, якія збіраў не адзін год. Да дубовай асновы вырашыў прымацоўваць іх з дапамогай універсальнага клею В-7000. Перад пачаткам работ узяў благаслаўненне ў настаўцеля мясцовага храма іерэя Сергія Капанькі. Да работ прыступіў з малітвай 23 сакавіка.

Копія крыжа мае такія ж памеры, як арыгінал: вышыня 51,8 см, даўжыня верхняй папярочкі — 14 см, ніжняй — 21,2 см, таўшчыня — 2,5 см. Пасярэдзіне крыжа знаходзіцца распяцце, над ім — выява Божай Маці. Па баках ніжняй папярочкі злева — паясная выява Божай Маці з Ісусам Хрыстом на руках, справа — выява Божай Маці, у верхнім канцы крыжа — паясная выява Ісуса Хрыста, які ў руках трымае Біблію. Выявы Божай Маці, Ісуса Хрыста — і на бакавой паверхняй копіі.

Для захоўвання твора Сцяпан Канстанцінавіч набыў адмысловы шклянны футляр. Побач з ім размясціў дзве іконы прападобнай Ефрасіні Полацкай. Такім чынам стварылася свайго роду бажніца...

Музей Сцяпана Бурштына, які пачынаўся з таго, што старыя «непазрэбныя» рэчы гаспадар не выкідаў, а заносіў на другі паверх дома, адкрыты для ўсіх. На экскурсіях бывала нямала школьнікаў, прыежджалі краязнаўцы з Брэста і Пінска, госці з Расіі, Польшчы, Германіі і Украіны.

Мікалай НАВУМЧЫК, фота аўтара.

г. Маларыта

Зварот у рэдакцыю

«РАССТУПІЦЕСЯ... ДАЙЦЕ ПАДМЕСЦІ!»

«Напэўна, кожны пасажыр нашага метрапалітэна бачыў, як прыбральшчыцы сухім веникам падметаюць прыступкі і падлогу пераходаў, падымаюць у паветра пыл, — піша пенсіянер Леанід МЯЛЕШКА. — Гэта робіцца днём і ўвечары, нават сярод натоўпу. Між тым эксперты выявілі, што дробныя часціцы пылу, якія прысутнічаюць у паветры «падземкі», адрозніваюцца па сваім складзе ад пылу ў іншых месцах. Яны больш «багатыя» металамі, асабліва жалезам і меддзю».

Па меркаванні спецыялістаў, які паведамляе спадар Мялешка (у мінулым, дарэчы, урач прафілактычнай медыцыны Мінскага гарадскога клінічнага цэнтара псіхіятрыі і псіхатэрапіі), пыл метрапалітэна небяспечны для здароўя, паколькі яго таксічныя часцічкі зольныя пранікаюць у арганізм, пашкоджаюць не толькі дыхальныя шляхі, але і лёгкія, печань, ныркі, мозг. Вялікая колькасць пылу, якая доўга носіцца ў паветры і не асядае, можа стаць прычынай астма тычных і алергічных захворванняў. Думаю, гэтыя довады дастаткова для таго, каб не разганяць пыл сухім веникам, каб ліквідаваць гэты «рэлікт» з нашага цудоўнага метро.

Для прыборчы чытач прапануе выкарыстоўваць малагабарытныя аўтаматычныя, ранцавыя пыласосы з аўтаномным сілкаваннем.

Па каментары да звароту мя звярнуліся ў ДП «Мінскі метрапалітан». Як паведамляецца ў афіцыйным адказе за подпісам намесніка дырэктара па эксплуатацыі **Вадзіма ПАЛІШЧУКА**, санітарна-гігіенныя патрабаванні да ўтрымання ўсяго комплексу станцыйных збудаванняў метрапалітэна вызначаны санітарнымі нормамі, правіламі і гігіеннымі нарматывамі «Гігіенныя патрабаванні да ўмоў працы работнікаў і эксплуатацыі метрапалітэнаў», зацверджаныя пастаноўай Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь ад 19.10.2010 № 135. «У адпаведнасці з патрабаваннямі санітарных нормаў для кожнай станцыі метрапалітэна распрацаваны тэхналагічны працэс работы станцыі, у якім устаноўлены парадак, перыядычнасць і спосабы яе пры-

магчымасць правядзення суцэлага прыбірання з дапамогай пераносных пыласосаў. Вывучалі характарыстыкі акумулятарных, таму што пры наяўнасці руху грамадзян небяспечна працаваць пыласосам ад электрычнай сеткі. Асноўны мінус пераноснага акумулятарнага пыласоса — непрацяглае час работы акумулятара. Для яго падзарадкі патрабуюцца пэўны час, а ў выпадку неабходнасці правядзення тэрміновага прыбірання скарыстацца пыласосам будзе немагчыма.

Варта адзначыць, што для правядзення прыбірання тэрыторыі станцый не-



гэтым дзейжурным персаналам днём з пэўнай перыядычнасцю ажыццяўляецца абход станцый з мэтай выяўлення недахопаў і падтрымання неабходнага санітарнага стану.

У дзённы час вільготнае прыбіранне маршавых лясвіц, а таксама падземных пешаходных пераходаў немагчыма з прычыны пастаяннага патоку пасажыраў метрапалітэна або іншых грамадзян (людзі могуць паслізнуцца на вільготнай падлозе і атрымаць траўму), таму выконваецца толькі сухое прыбіранне з дапамогай веника. Сухое прыбіранне маршавых лясвіц ажыццяўляецца падчас мінімальнага пасажырапатоку на станцыях метрапалітэна. Аднак на перасадчальных станцыях «Купалаўская» і «Кастрычніцкая» прыбіранне аб'яжарана з прычыны значнага пасажырапатоку.

У Мінскім метрапалітэне была таксама разгледжана

абходна выкарыстоўваць пыласосы з высокай магутнасцю ўсмоктвання. Дадзеныя мадэлі досыць шумныя і маюць значныя габарыты. А інструкцыі па эксплуатацыі рэкамендавана выконваць асабліва асцярожнасць, працуючы на лясвіцы, каб выключыць траўмаўраўнае пасажыраў або іншых грамадзян, а таксама саміх прыбральшчыц, сярод якіх, у тым ліку, і пажылыя жанчыны. Габарыты вышэйназванага абсталявання могуць выклікаць цяжкасці ў перамяшчэнні людзей, а шум ад пыласоса — скажонасць і недакладнасць атрымання інфармацыйнага тэксту пасажыраў ад работнікаў метрапалітэна. Таму ў цяперашні час падтрымліваць санітарны стан пасажырскіх зон у дзённы час іншым спосабам не ўяўляецца магчымым».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

На чужых памылках

«ЛЮДЗІ РАНЕЙ БЫЛІ РАЗУМНЕЙШЫЯ: ЖАНЫЛІСЯ І ЖЫЛІ...»

Дрэнны ў мяне характар: калі бачу, што на дарозе нехта галасуе, просіць падвезці, абавязкова спынюся, падбярэ. А потым, здаралася, падчалю нейкі вірус, перахварэю ці буду перажываць за чужога, зусім не знаёмма мне чалавека, які па дарозе раптам адкрые сваю дошку.

Таццяна вось расказала, што вырасла ў вёсцы, у вельмі дружнай, працавітай сям'і, добра скончыла школу, пайшла працаваць, зарабляць свае першыя грошы і вопыт, шукаць каханна і шчасця.

З першым ёй, здаецца, пашчасціла, бо кахала сама і была каханай, выйшла замуж, нарадзіла дачушку, а вось шчасця пры гэтым амаль не мела, бо муж, мякка кажучы, выпіваў, і тады месца ў хаце не было нікому. Жонка з дзіцем на чале то ў сваім гумне, то ў чужым, сыходзіла да бацькоў і, паверыўшы чарговым абяцанням, вярталася, зноў уцякала, падавала на развод. І ён такі ўрэшце адбыўся. Таццяна з дачкой пераехала ў іншы горад, знайшла новую работу, а з гадамі — і новага надзеянага спадарожніка жыцця.

Ягор быў непітушчы, старэйшы за яе, рана аўдавеў, дарослыя дзеці жылі асобна — ён адзін... Прапанаваў

пераехаць і жыць разам. Дом, маўляў, вялікі...

Упершыню ўбачыўшы яго, Таццяна зразумела, што не было там не толькі гаспадыні, але і гаспадары: дах працаваў, вокны пілія, сцены ды столь двадцять гадоў нефарбаваныя...

А таму, згадзіўшыся на пераезд, жанчына замкнула сваю невялічкую кватэру і, што называецца, закасала рукавы: узялася за капітальны рамонт, за 20 «сотак» задзірванелай зямлі, за гаспадарку. У хуткім часе на закінутым раней падворку з'явіліся куры і гусі, потым трусы і козы. На вялікім прысудзібным участку чаго толькі, дапамогчы... Ягор стаў жыць як у бога за плячыма. Трэба нешта зрабіць? «Танечка, давай ты, бо ты ж маладзейшая», «... Ты спрытнейшая», «... Цябе хутчэй паслухаюць». І Таццяна ішла — усюды. Адзінае...

На пачатку сумеснага жыцця Ягор не раз заводзіў размову аб тым, што трэба схадзіць у ЗАГС, узаконіць адносіны. А яна ўсё адкладвала: то няёмка было перад дарослай дачкой, то часу бракавала, ды і шлюб, казала, гэта не штамп у пашпарце. Яшчэ паспеюць, маўляў...

Яна меркавала, а Бог размяркоўваў: не паспелі. Хоць у тыя трагічныя хвіліны ўсё зрабіла правіль-

на. Ды і хуткая прыехала амаль адразу...

Таццяна цяжка перажывала страту! А яшчэ цяжы — тое, што пачалося потым, калі мужавы дзеці казалі, што яна ў гэтым доме нікто, што ёй нічога не належыць...

— Дык трэба ж у суд! — казала я сваёй выпадковай спадарожніцы.

— Я хацела і нават збіралася, — уздыхнула жанчына, — а потым... Ведаеце, у мяне характар не той: мне чым сведка збіраць ды нешта даказваць, працей яшчэ раз пачаць спачатку. Ну сапраўды — кватэра ёсць, работа ёсць. Зяць з дачай, калі што, дапамогчы...

— Даг бой! — пажадала я грамадзянскай удаве. А потым доўга думала, што раней людзі былі разумнейшыя: жаніліся і жылі.

Цяпер і ўсё часцей спачатку жывуць (гадамі, а то і дзесяцігоддзямі), а потым застаюцца ні з чым, як тая казанчая баба — каля свайго разбітага карыта. Ці не пра такіх Канстанцянэ Буіло пісала:

Маладоціца!

Ты маеш дзён багата,

Ты іх, беспалапна,

не лічыш.

Толькі старасць разумее

спрату:

Мала — ды ні ў кога

не пазьніш.

Т. Міклашэвіч,

Мінскі раён.

Усмешачку!

ХТО ТАКІ АБІБОК?

Месцы два таму, напярэсві, можна сказаць, да нас у двор забег сямгавы сусед і пахваліўся, што яго тата пасвіў шкварчэўню. Гэта — як ён сказаў — спецыяльнае дамко для «шпакоў і скварчоў». Новае і, згадзіцеся, цікавае слова. Я назірала іншых:

Пратэктар — той, хто робіць пратэктуючы.

Вілачкіч — гаспадар вілы.

Акуліст — паляўнічы на акул.

Карпункт — месца кары.

Прырода — акулэра, бабка-павітуха.

Абібок — баксёр.

Гадзіннік — змеялоў.

Засек — кат з сякерай.

Падкоўдранік — амагарт паспаце.

Нябожчык — атзіст.

Кнігавыдавец — бібліятэкар.

С. Вароніна,

Быхаўскі раён.

ШТОТЫДНЁВЫ
ДАДАТАК
ГАЗЕТЫ
ЗВЯЗДА

Дзеці, моладзь,
дэпутаты



На чым была сканцэнтравана ўвага сенатараў на мінулым тыдні

Наталля КАЧАНОВА:

«НЕКАТОРЫЯ ПРАБЛЕМЫ МОГУЦЬ ПАТРАБАВАЦЬ ЗМЕН У ЗАКАНАДАЎСТВЕ»

Менавіта такі значны вынік могуць мець асабістыя прыёмы грамадзян



Фота ВІТА

На мінулым тыдні Старшыня Савета Рэспублікі правяла выязны асабісты прыём грамадзян у Паставах Віцебскай вобласці. Адкрыты дыялог з уладай доўжыўся восем гадзін, на Віцебшчыне прыехалі людзі з усіх абласцей краіны. Карэспандэнт «МС» прысутнічала на прыёме і запісала самыя цікавыя моманты.

Першай са сваёй праблемай, якая цягнуецца не адзін год, да Наталлі Іванаўны звярнулася жанчына з Гомельскага раёна. Пенсіянерка ў садовым таварыстве, дзе ў яе знаходзіцца дача, з 2016 года пераследуюць надобразлівыя суседзі. Па словах заяўніцы, справа не адзін раз даходзіла да бойкі, спрабавалі рабіць замах і на яе жывоце. У 2018 годзе яе дачу, дзе спаў маленькі ўнук, падпалілі. Саветам таварыства з

дадзенай праблемай разабрацца не могуць. Наталля Качанова даручыла органам аховы правапарадку і мясцовым органам улады звярнуць на гэту сітуацыю пільную ўвагу.

Сям'я з Гродзенскай вобласці ў снежні мінулага года страціла 66-гадовую маці па прычыне памылкі ўрачоў. Жанчына паступіла ў Ваўкавыскі ЦРБ з моцным болем у жываце і тэмпературай. Абследаванне паставіла дыягназ — камяні ў жаўцяху, на працягу 10 дзён урачы лячылі пацыентку адпаведнымі прэпаратамі, не зважаючы ўвагу на тое, што боль не праходзіў, а тэмпература трымалася. Лячылі ад камяней, але не заўважылі, што разам з гэтым развівалася складаная форма апендыцыту. Калі пачалі праводзіць больш дэталёвае даследаванне, было занадта позна — жанчына памерла ад перытаніту. Сям'я настойвае на вывучэнні правільнасці дзеянняў медыкаў. Старшыня Савета Рэспублікі даручыла адказным органам разабрацца ў гэтым выпадку і ўзяла пытанне на асабісты кантроль.

Тэму аховы здароўя працягнуў і малады ўрач-гігіеніст з Дзяржынска: ён узяў на прыёме два пытанні. Першае датычылася дыспансерызацыі насельніцтва, а канкрэтна — як аптымальна ахапіць ёй усе катэгорыі насельніцтва. «Цяпер на медыцынскі агляд на працоўным месцы выдзяляюць адзін вольны дзень, аптымальна сумясціць яго і з дыспансерызацыяй. Гэта дазволіць своечасова дыягнаставаць захворванні», — агучыў ідэю малады чалавек. «Гэта прапанова лагічная і рацыянальная. Аднак пытанне ў іншым: ці хоціць у нашай сістэме аховы здароўя рэсурсаў на ўсіх узроўнях (пачынаючы ад раённых і да абласных устаноў), каб грамадзянін за адзін дзень мог наведаць усіх спецыялістаў? І не менш важна, каб агляд быў не дзеля «птушачкі» ў даведцы, а на якасным прафесійным узроўні, каб чалавек сапраўды быў запэўнены, што яго здароўе ў выдатным стане», — звярнула ўвагу Наталля Іванаўна.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

• Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Ірына Старавойтава ўзяла ўдзел у дыялогавай пляцоўцы «Дзеці. Сям'я. Будучыня нацыі», прысвечанай Міжнароднаму дню абароны дзяцей. Мерапрыемства адбылося ў Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі, дзе навучэнцы ўстановаў агульнай сярэдняй адукацыі, выхаванцы прыёмных сем'яў і дзіцячых дамоў мелі магчымасць задаць пытанні парламентарыям і прадстаўнікам рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання. Падчас дыялогу сенатар адзначыла, што ў Беларусі ўдзяляецца прыярытэтная ўвага пытанням абароны дзяцінства, сфарміравана сістэма дзяржаўнай падтрымкі сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей, прымаюцца і пастаянна ўдасканальваюцца ўмовы для развіцця інтэлектуальнага і творчага патэнцыялу дзяцей і моладзі, а таксама меры па рэалізацыі права кожнага дзіцяці на жыццё і выхаванне ў сям'і. Ірына Старавойтава паведаміла, што сур'ёзна ўвага ў рамках работы Нацыянальнай камісіі па правах дзяцей і ўдзяляецца пытанням захавання здароўя і жыцця дзяцей, абароны іх правоў і законных інтарэсаў, удасканалення сацыяльнай палітыкі і механізмаў падтрымкі дзяцінства, умацавання сям'і. У канцы сустрэчы старшыня камісіі падкрэсліла важнасць свядомага і адказнага стаўлення да краіны і грамадства, фарміравання цвёрдай жыццёвай пазіцыі і патрыятызму, захавання гістарычнай памяці, рэалізацыі творчых ініцыятыў моладзі на карысць краіны.

• Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Дзмітрый Баскаў запрасіў дзяцей з Данбаса наведаць адну з самых сучасных арэн беларускай сталіцы — «Алімпік-Арэну». Парламентарый працягвае добрую традыцыю знаёмства юных гасцей Беларусі са спартыўнай інфраструктурай краіны. Каля двух дзясяткаў юных гасцей ва ўзросце ад 9 да 15 гадоў ацаніла якасць лёду, на якім праводзіць свае матчы і каманда Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а потым атрымала магчымасць пагутарыць з яе галоўным трэнерам. Дзмітрый Баскаў абмеркаваў з дзецьмі апошнія спартыўныя навіны, а таксама запрасіў іх на хакейны матч. У завяршэнне сустрэчы юныя жыхары Данбаса атрымалі памятныя падарункі.

• Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна Рунец узяла ўдзел у 45-й сесіі Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў. Парадак дня пасяджэння ўключаў дзесяць пытанняў. У прыватнасці, абмяркоўвалася ўнясенне змяненняў у рашэнні Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў аб бюджэце горада на 2023 год, зацвярджэнне інвестыцыйнай праграмы сталіцы на бягучы год, парадак кіравання і распараджэння гарадскога ўласнасцю. Увага дэпутатаў была скіравана і на ход выканання мерапрыемстваў па праблемных пытаннях, у тым ліку выказаных грамадзянскімі кандыдатам у дэпутаты Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў 28-га склікання ў ходзе перадвыбарнай кампаніі. Перагледзелі падыходы да прысуджэння грашовых прэмій найлепшым навучэнцам сталіцы — іх памер і колькасць павялічаны ў два разы. Прынята рашэнне падчас правядзення акцыі «Дзень без аўтамабіля», што традыцыйна праходзіць 22 верасня, даць пасажырам, якія прад'явілі вадзіцельскае пасведчанне і пасведчанне аб рэгістрацыі транспартнага сродку, права на бясплатны праезд у грамадскім транспарце.

• Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, старшыня Гродзенскага аб'яднання прафсаюзаў Віктар Лісковіч у рамках маладзёжнага злёту прафсаюзнага актыву Гродзенскай вобласці ўзяў удзел у адкрытым дыялогу, прысвечаным тэме малой радзімы. У фармаце сустрэчы без гальштукі з маладзёжным актывам пагутарылі кіраўнікі дзяржаўных органаў і аб'яднанняў рэгіёна. Як адзначыў Віктар Лісковіч, ужо ў першы дзень злёту хлопцы і дзяўчаты настолькі згуртаваліся, што ўзнікла адчуванне, быццам яны заўсёды былі знаёмымі. «З асаблівым энтузіязмам моладзь уключылася ў работу нашай дыялогавай пляцоўкі, на якой мы гаварылі аб значнасці малой радзімы ў жыцці кожнага чалавека», — удакладніў сенатар.

Вераніка КАНЮТА

«НЕКАТОРЫЯ ПРАБЛЕМЫ МОГУЦЬ ПАТРАБАВАЦЬ ЗМЕН У ЗАКАНАДАЎСТВЕ»

(Заканчэнне.
Пачатак на 7-й стар.)

Урач таксама выказаў думку, што медыкам сёння неабходна ўмець карыстацца сучаснымі тэхналогіямі. Магчыма, у вышэйшых навучальных установах трэба ўводзіць дадатковыя дысцыпліны. А з мэтай інфармацыйнага забеспячэння сістэмы аховы здароўя над распрацоўкай прадукту павінны працаваць не толькі спецыялісты Міністэрства аховы здароўя, але і найлепшыя прадстаўнікі ІТ-сферы нашай краіны. «Гэта пытанне таксама вельмі важнае для нашых грамадзян, над ім ужо працуюць у Міністэрстве аховы здароўя і Парку высокіх тэхналогій дадзена даручэнне», — значыла спікер верхняй палаты парламента. Яна падзякавала маладому чалавеку за клопат не толькі пра сябе, але і пра ўсю сістэму аховы здароўя дзеля нашага насельніцтва.

Мужчына папрасіў дапамогі ў рамонце паловы дома, дзе за доўгія гады столь і драўляныя вокны прыйшлі ў нездавальняльны стан. Па словах заяўніка, пасля звароту ў суд мясцовыя органы ЖКГ сталі выконваць магчымыя бягучыя рамонтныя работы, аднак яны не выправляюць сітуацыю. Прадстаўнікі ўпраўлення ЖКГ Мінскага аблвыканкама падкрэслілі, што ў наступным годзе будзе праводзіцца абследаванне на неабходнасць капітальнага рамонт. «Калі будынак сапраўды ў крытычным стане, правядзіце экспертызу ў найбліжэйшы час і накіроўвайце сілы і сродкі адразу на капітальны рамонт. Гэта рацыянальна і гаспадарскі падыход», — дала распраджэнне Наталля Іванаўна.

Мінчанін звярнуўся з праблемай нявыплаты зарплаты ў адной з будаўнічых кампаній. З красавіка мінулага года маладому чалавеку не выплацілі каля 26 тысяч рублёў, у падобнай сітуацыі аказаліся і больш за 100 іншых работнікаў фірмы. Нават судовыя звароты не вырашылі сітуацыю. Падчас дыялогу высветлілася, што і дом, у якім мінчанін купіў кватэру, павінен быў быць здадзеным у эксплуатацыю ў снежні 2022-га. Палова сумы за запаветныя метры была выплачана, а вось на месцы, дзе ўжо павінен быў стаяць шматпавярховік, і дагэтуль — катлан. Пытанне ўзялі на кантроль, раздзелены адпаведныя даручэнні адказным асобам. Спікер асабліва падкрэсліла важнасць вырашэння падобных праблем, якім не павінна быць месца ў грамадстве: «Зарплату неабходна выплаціць, чаго б гэта ні каштавала».

Шматдзетны бацька з Мінска, які выхоўвае пяць дзяцей, папрасіў дапамогі ў выкарыстанні мацярынскага капіталу датэрмінова з мэтай паляпшэння жыллёвых умоў. Па законе 82 квадратных метраў кватэры цяпер хапае на сем'ярых чалавек, аднак па факце будучым школьнікам няма дзе паставіць пісьмовыя сталы. Выключэння ў заканадаўстве на такія выпадкі няма. Наталля Іванаўна ўвяслаўшала мужчыну і паабіцала вывучыць гэта пытанне, каб дапамагчы.

Адразу траіх старшын мінскіх таварыстваў уласнікаў хвалявалі змены ў Жыллёвым кодэксе, над праектам якога актыўна працуюць парламентарыі. З некаторымі пытаннямі яны згаджаліся, з іншымі — не. Напрыклад, прапанову



«аднаму старшыні — адзін дом абслугоўвання» яны лічаць некарэктнай, бо цяпер, на думку заяўнікаў, яны і іх калегі выдатна спраўляюцца з некалькімі дамамі адначасова. Між тым яны падзякавалі Наталлі Качанавай за садзейнічанне ў праблеме ўсталявання шлагбаумаў, з якіх звартаўся да Старшын верхняй палаты парламента падчас мінулых прыёмаў грамадзян.

Жыхарка Віцебска жыла з мужам і двума дзецьмі ў двухпакёвай кватэры. Пасля разводу мужчына адсудзіў большы з двух пакояў, пакінуўшы жонку і дзяцей на малых метрах. У кватэры ён цяпер не пражывае, пакой мае

намер прадаць. Заяўніца падала сустрэчны іск, прэтэндуючы на вялікі пакой з умовай таго, што агульны крыдыт і паслугі ЖКГ яна плаціць адна. Адказу пакуль няма. З падобнай праблемай звярнулася і шматдзетная маці з Пастаў: пасля разводу муж займае частку іх агульнага жылля, яна вымушана жыць у бацькоў. Па яе словах, у судзе не ўлічваліся інтарэсы дзяцей і з кім яны застаюцца, а яшчэ жанчыну абавязалі выплаціць мужу значную грашовую кампенсацыю. Старшыня Савета Рэспублікі даручыла органам сацабароны разабрацца ў гэтай справе і урэгуляваць жыллёвае пытанне з улікам інтарэсаў дзяцей. «Гэта

не першы зварот, такіх выпадкаў даволі многа. Некаторыя праблемы могуць патрабаваць змен у заканадаўстве. Неабходна пры раздзеле маёмасці ўлічваць, з кім застаюцца дзеці», — падкрэсліла Наталля Качанава.

Таксама на прыёме ўзнімаліся пытанні электразабеспячэння для ацяплення дамоў і рамонт электрасетак, якія не вытрымліваюць узрослай запатрабаванасці ў жыллёў, паляпшэння жыллёвых умоў у рэгіёне і іншыя праблемы. Па ўсіх зваротах Наталля Іванаўна дала адпаведныя даручэнні і ўзяла пытанні на свой кантроль.

Аляксандра Гвоздзева.
Фота БелТА.

ЯК ДБАЕШ — ПАВАГУ МАЕШ

ГРАМАДСКІМ АКТЫВІСТАМ ГАРАДОЎ І ВЁСАК

Семинар старшын раённых і сельскіх Саветаў Брэстчыны прайшоў у Целяханах. У ім узялі ўдзел прадстаўнікі Івацэвіцкага, Бярозаўскага, Баранавіцкага, Ганцавіцкага, Ляхавіцкага раёнаў. Раней такія семінары прайшлі ў Іванаве і Каменцы. У цэнтры ўвагі былі пытанні жыццезабеспячэння насельніцтва, павышэння якасці жыцця, прафілактыкі правапарушэнняў, наведзення парадку на тэрыторыях.

Першае пытанне разгледзелі на прыкладзе Івацэвіцкага раёна. Летась тут прайшлі абласныя «Дажынкi». У абнаўленне пасёлка Целяханы былі ўкладзены сродкі з бюджэту, прыведзены ў парадак шэраг сацыяльных аб'ектаў, але ж многае зроблена з дапамогай мясцовага самакіравання, з актыўным удзелам грамады. Людзі прыводзілі ў парадак уласныя падворкі, тэрыторыю за агароджай, выходзілі на сумесныя працоўныя акцыі. Пра гэта раскажаў прысутным старшыня Івацэвіцкага райсавета дэпутатаў Аляксандр САРОКА.

У Цэнтры культуры і адпачынку гарадскога пасёлка Целяханы адбылася цырымонія ўзнагароджання пераможцаў конкурсу сярод сельскіх, гарадскіх Саветаў дэпутатаў, органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання вобласці па



вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва.

Сярод сельскіх Саветаў найлепшымі сталі: Маўчадскі сельскі савет Баранавіцкага раёна — першае месца; Люсінскі Ганцавіцкага і Ружанскі Пружанскага раёнаў — другое месца; Бярозаўскі Бярозаў-

скага і Вялікамалешаўскі Столінскага раёнаў — трэцяе месца.

У ліку калегіяльных органаў грамадскага самакіравання адзначаны: першым месцам — камітэт тэрытарыяльнага самакіравання пры ЖЭС № 2 Пінска, другім — дамавыя камітэты дамоў № 38 па вуліцы

700-годдзя Кобрына (Кобрын) і № 12 па вуліцы Леніна (Высокае Камянецкага раёна), трэцім — дамавы камітэт дома № 163 па вуліцы Даменікана (Баранавічы) і ЖСК № 54 па вуліцы Дуброўскай, 19 (Брэст).

Ужо некалькі гадоў у названым конкурсе вызначаюцца пераможцы з ліку старастаў вёсак. На гэты раз першае месца ў Любоўі Гутнік, старасты вёскі Клепачы Мокраўскага сельсавета Пружанскага раёна. Другое месца занялі Надзея Капуза з вёскі Пескі Клейнікуўскага сельсавета Брэсцкага раёна і Таццяна Брыштэн, стараста вёскі Павіцце Кобрынскага раёна. На трэцім месцы — Галіна Сяноута з вёскі Вартыц Іванаўскага раёна, Мікалай Ляўчук з вёскі Брадзяцін Гвозніцкага сельсавета Малаарыцкага раёна. Усе пераможцы ўзнагароджаны дыпламамі і грашовымі прэміямі.

— Сёння немагчыма вырашаць пытанні наведзення парадку без шырокага прыцягнення грамадзян, — сказаў пры ўручэнні ўзнагарод старшыня Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў Юрый НАРКЕВІЧ. — Мы бачым гэтыя прыклады — неабыхавасці, актыўнасці, руплівасці на месцах. І мы рады падзякаваць публічна гэтым людзям, асабліва старастам, паставіць іх у прыклад іншым.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота з тэлеграм-канала
Івацэвіцкага райвыканкама.

ЗВЯЗДА

КАЛІ ПРАФЕСІЯ — ФУНДАМЕНТ БУДУЧЫНІ

У Гродне дэпутаты разгледзелі праблему падрыхтоўкі кадраў

Падчас пасяджэння прэзідыума абласнога Савета размова ішла аб кірунках работы сістэмы прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі па забеспячэнні галін эканомікі кваліфікаванымі спецыялістамі. Быў зроблены акцэнт на тым, якія меры прымаюцца органамі дзяржаўнага кіравання і самакіравання па выдзяленні першага працоўнага месца і што залежыць ад дэпутацкага корпуса ў вырашэнні гэтых праблем.

Стратэгія на якасць навучання

Па словах старшыні Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Алены ПАСЮТЫ, дзяржава робіць многае для падрыхтоўкі спецыялістаў, але кадравы голад існуе. У асноўным з-за недахопу спецыялістаў рабочых прафесій. У той жа час многія выпускнікі ВНУ з юрыдычнай і эканамічнай спецыяльнасцямі аказваюцца незапатрабаванымі на рынку працы. Маладым людзям важна ўсвядоміць, што няма асаблівай патрэбы ў тым, каб атрымаць вышэйшую адукацыю і потым шукаць сабе працу. А многія яшчэ і не працуюць па спецыяльнасці. А вось рабочая прафесія — надзейны фундамент для будучыні. У гэтым плане больш шанцаў маюць якраз спецыялісты, якія атрымалі рабочыя прафесіі. Яны, як правіла, заўсёды запатрабаваныя. Вось толькі прэстыж рабочых прафесій не на высокім узроўні. Па-ранейшаму захоўваецца трэнд на вышэйшую адукацыю, у той час як атрыманне рабочых прафесій адшыло на другі план. І гэты перакос якраз і варта мяняць у сучасных эканамічных умовах.

— Для паскоранага развіцця краіны неабходны кадры, у значнай ступені рабочых прафесій, спецыялісты для прамысловасці і сельскай гаспадаркі, — падкрэсліла Алена Пасюта. — Задача нумар адзін у дэпутатаў — гэта паглядзець, як узаемадзейнічаюць заказчыкі кадраў і тыя выканаўцы, якія іх рыхтуюць. Сёння прадпрыемствы хочуць атрымаць падрыхтаванага спецыяліста. Таму выпускнікі сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных устаноў павінны быць гатовы да першага працоўнага месца, а пры атрыманні вышэйшай ступені адукацыі маглі разумець усе працэсы і прымаць правільныя рашэнні пры кіраванні імі. У сваю чаргу, кандадаўцы павінны звярнуць увагу на тое, якім чынам актывізаваць працэсы якаснага навучання і развіцця гэта паўсоднага па краіне.

Перад каледжамі стаіць задача не проста падрыхтаваць работніка, а выпусціць кваліфікаванага спецыяліста высокага прафесійнага ўзроўню. На гэта скіраваны і самі ўстановы адукацыі. А тыя, што працуюць неэфэктывна, будуць закрывацца, папярэдзіла Алена Пасюта. Такое рашэнне будзе прымацца на сесіі аблсавета.

Старшыня абласнога Савета дэпутатаў таксама звярнула ўвагу на неабходнасць узаемадзейнення навучальных устаноў з прадпрыемствамі. Пакуль у гэтым плане больш актыўна вядзе работу прыватны бізнес, дзе ёсць пэўныя прэферэнцыі для маладых спецыялістаў і адбор маладых кадраў вядзецца даволі дасканала. А вось дзяржаўныя структуры ў гэтым плане адстаюць, зазначыла кіраўнік дэпутацкага корпуса рэгіёна.

— Кадры трэба купляць, — справядліва лічыць Алена Пасюта. — Не толькі зарплатай, але і ўмовамі працы і быту, магчымасцю росту маладых спецыялістаў. У сваю чаргу, і спецыялісты павінны адпавядаць тым запытам, якія патрабуе работадаўца.

Інавацыі — адзін з «кітоў» сучаснай падрыхтоўкі кадраў. Адны толькі лекцыі і падручнікі — гэта пазаўчарашні дзень. Сёння на першы план выходзіць інавацыйны падыход, у прыватнасці стварэнне цэнтраў кампетэнцый, дзе навучэнцы адпрацоўваюць свае тэарэтычныя веды на тых вузлах і агрэгатах, якія ёсць у прамысловасці і сельскай гаспадарцы. У сувязі з гэтым дэпутаты бачаць сваю задачу ў тым, каб выходзіць на ведамствы і профільныя міністэрствы з прапановай больш шырока прадстаўляць навучэнцам тэмы навінкі, якія з'яўляюцца на вытворчасці.



У топе — рабочыя спецыяльнасці

Што такое прэстыж прафесіі, добра ведаюць у Гродзенскім дзяржаўным электратэхнічным каледжы. Тут прадстаўнікі дэпутацкага корпуса азнаёміліся з навучальнай базай устаноў адукацыі. Штогод адсюль выходзіць каля 250 спецыялістаў электратэхнічнага і аўтамеханічнага профілю, усе размяркоўваюцца на прадпрыемствы краіны згодна з заўкамі. Расце попыт на выпускнікоў каледжа ў будаўнічых арганізацыях.

Каледж мае вялікі вопыт падрыхтоўкі кадраў, яго гісторыя пачынаецца з 1939 года. Гэта адна з самых буйных і папулярных навучальных сярэдніх спецыяльных прафесійных устаноў рэгіёна. Былыя традыцыі падмацоўваюцца новымі тэхналогіямі. Для падрыхтоўкі выкарыстоўваецца даволі багатая база: 17 майстэрняў, свой аўтадром, аўташкола,



шынамантаж, станцыя электраабслугоўвання, вучэбны палігон, сваё праграмае забеспячэнне для дыягнастыкі аўтамабіля. Усё гэта дазваляе наблізіць падрыхтоўку да рэальных умоў працы.

Дэпутатам прадставілі абсталяванне, якім тут карыстаюцца ў навучальным працэсе. Выклікаў цікавасць рэальны стэнд па вывучэнні асвятлення з рознымі рэжымамі ў розныя гадзіны сутак. Некаторыя праграмы з усімі вытворчымі лініямі рыхтуюцца нават для прадпрыемстваў. Па словах выкладчыка Ігара Сталярова, адна з апошніх распрацовак — лінія аўтаматычнага ўключэння рэзерву. Яна запрацуе, калі нейкая частка электрычнай

з СТА. Некаторыя прадстаўнікі станцый тэхнаабслугоўвання прапаноўваюць навучэнцам практыку, а таксама працоўныя месцы. Праўда, паколькі спецыяльнасць новая, у рэстры многіх прадпрыемстваў пакуль няма такой пасады, патлумачыў Даніл. Гэта значыць, што навучальны працэс працуе на апырэджанне попыту.

Іван Каратаеў з Навагрудка і Марк Казіміровіч з Гродна — будучыя аўтаслесары. Выбар зрабілі з-за таго, што любяць займацца аўтамабілямі. Іван рамантаваў і машыну бацькоў. Атрыманых ведаў, хапуць хлопцы, хапае нават з лішкам дзякуючы вытворчай базе. Можна адрозніць працаваць пасля трох гадоў навучання альбо пайсці на вышэйшую ступень вучобы.

Як запэўніў дырэктар каледжа электратэхнікі Алег РАХУНОК, праблем з наборам няма. Каледж — адна з тых навучальных устаноў, дзе працуе цэнтр кампетэнцый, ці, як іх раней называлі, рэсурсны цэнтр. Тут маюць магчымасць прайсці навучанне прадстаўнікі ўсяго рэгіёна па розных тэрмінах: ад некалькіх тыдняў да некалькіх месяцаў. Па словах дырэктара, праект рэсурснага цэнтра прайшоў абарону ў Міністэрстве адукацыі. Атрыманы першы транш у памеры 700 рублёў, што дае магчымасць закупіць абсталяванне для электра- і аўтамайстэрняў. Наступны транш тут плануецца патраціць на электрамабіль, зарадную ўстаноўку і іншае.

Калі ёсць кантакт

Пры добрым узаемадзейненні навучальнай установы і прадпрыемства кадровая праблема паспяхова вырашаецца. Аб гэтым дэпутатам расказаў першы намеснік дырэктара — галоўны інжынер філіяла «Гродзенская электрасетка» РУП «Гроднаэнерга» Алег ЛЯПЕША. Па яго словах, за апошнія пяць гадоў толькі ў філіял было прынята каля 20 маладых спецыялістаў, выпускнікоў каледжа. Сёлетня працоўныя месцы атрымаюць яшчэ 6 чалавек.

Асноўным кірункам паўзаемнага дзейнення і рэаляцыяў правядзенне як вытворчых практык, так і стажыроўкі выкладчыкаў навучальнай установы. На прадпрыемства пастаянна паступае новае абсталяванне, з якім знаёмяцца прадстаўнікі каледжа.

У сваю чаргу, кіраўнікі філіялаў сістэматычна запрашаюцца ў каледж для ўдзелу ў экзаменацыйных камісіях і абароне дыпламоў. Сёлетня паміж электратэхнічным каледжам і філіялам «Гродзенская электрасетка» быў падпісаны дагавор аб узаемадзейненні.

— Мы свае дамовы паклалі на паперу, — канстатаваў Алег Ляпеша. — Правялі круглы стол з прадстаўнікамі каледжа, дзе ўзнімаўся пытанні як дзелавага супрацоўніцтва, так і праблемныя моманты па ўзроўні тэарэтычнай і практычнай падрыхтоўкі. Акрэслілі сумесныя мерапрыемствы, у тым ліку рэгулярныя экскурсіі навучэнцаў каледжа на прадпрыемства. У сувязі з павышанай бяспэкай прымаюцца адпаведныя меры аховы працы. Таму мы выйшлі з прапановай чытаць у каледжы лекцыі па бяспэцы на вытворчасці.

Павялічыць колькасць мэтавікаў

Мэтавая падрыхтоўка — найбольш перспектыўны варыянт замацавання кадраў, лічыць прадстаўнік адукацыі. У Гродзенскай вобласці штогод выпускаецца звыш 5 тысяч кваліфікаваных рабочых спецыялістаў.

— На працягу апошніх гадоў павялічваецца план прыёму навучэнцаў ва ўмовах мэтавікаў падрыхтоўкі. З боку сістэмы адукацыі вядзецца накіраваная работа па падборы абітурыентаў для паступлення ў каледжы на аснове мэтавых дагавораў, — зазначыў начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі Гродзенскага аблвыканкама Руслан АБРАМЧЫК. — Некаторыя сельскагаспадарчыя ўстановы ўсталяваюць стыпендыі для сваіх мэтавікаў на ўвесь перыяд навучання — тры ці дзве базавыя вучэбны.

Па словах кіраўніка абласной адукацыі, каледжы зацэкаўлены ва ўзаемадзейненні з базавымі арганізацыямі. Наладжана супрацоўніцтва з больш чым 900 заказчыкамі кадраў. Заключана звыш 200 дагавораў аб узаемадзейненні. Для навучэнцаў патраціцца індывідуальна адукацыйны маршрут, ён праходзіць усе віды практыкі на базе замацаванага прадпрыемства.

Як падкрэсліў Руслан Абрамчык, сістэма адукацыі адкаваецца на новыя запыты заказчыкаў кадраў. За апошнія пяць гадоў у рэгіёне адкрыта сем новых спецыяльнасцяў сярэдняй спецыяльнай адукацыі і 15 кваліфікацый прафесійна-тэхнічнага профілю. На базе цэнтраў кампетэнцый рыхтуюцца кваліфікаваныя работнікі і спецыялісты праз сеткавае навучанне профільных устаноў адукацыі. Для высокатэхналагічных вытворчых вядзецца падрыхтоўка рабочых з высокім узроўнем кваліфікацыі. У 16 навучальных установах ажыццяўляецца эксперыментальна-інавацыйная дзейнасць.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

ВЫШЫНЯ 215 НА КАЛГАСНЫМ ПОЛІ

Для жыхароў вёсак вахты памяці — шанц даведацца больш пра сваю мясцовасць

Пошукавікі нярэдка звяртаюцца па дапамогу да насельніцтва, калі праводзяць свае разведкі. І хоць старажылаў, якія бачылі вайну, сёння засталася мала, іх дзеці і ўнукі таксама могуць дапамагчы. Вось і на гэты раз мясцовыя калгаснікі пацвердзілі здагадкі пошукавікаў пра тую вышыню: маўлю, калі аралі поле, звярталі ўвагу на нейкія косці. Цяпер поле калгаснае, а ў 1941-м яно было полем бою. Бітвы, пра якую напісана ў кнігах. Адзінае, што да нядаўняга часу было невядома, дзе тое поле знаходзіцца. Сёлета зоркі сышліся.

Лісіныя знаходкі

Асноўнай пляцоўкай пошукаў стала калгаснае поле за два кіламетры ад Шклова, дзе ў ліпені 1941 года падраздзяленні 53-й Саратаўскай стралковай дывізіі Чырвонай Арміі і нямецкай дывізіі СС «Райх».

— Мы пра гэтае месца яшчэ больш чым 20 гадоў таму ведалі, — расказвае кіраўнік Магілёўскага абласнога гісторыка-патрыятычнага пошукавага клуба, ваенны пісьменнік Мікалай БАРЫСЕНКА. — Я тады якраз працаваў над кнігай, дзе гаворыцца ў тым ліку і пра 53-ю Саратаўскую дывізію — «41. Палаючыя рубяжы Дняпра і Сожа». У архіве звадак па дывізіі

было няшмат. Але ў 1997 годзе мы ўжо падымалі непадалёк ад гэтага месца трох байцоў — знайшлі выпадкова на краі лесу. Лісы выкапалі норы, і астанкі адкрыліся. На жаль, дакладнай інфармацыі пра месца бою на той момант у нас не было. Прыступаліся да яго некалькі гадоў, а атрымалася знайсці толькі летася. Але я ўжо тады ведаў, што аднойчы ўсё адкрыецца. Документы сведчылі: стратэгічная вышыня, ад яе выхад наўпрост на шклоўскі мост.

Летась камандзір магілёўскай пошукавай групы «Авангард» Ілья ТРЫХАНАЎ узяўся адпрацаваць тую мясцовасць. Траншэя, якую трэба было знайсці, праходзіла непадалёк ад дарогі. Разам з пошукавікам групы Антонам Пракапнёвым яны абышлі тры палі паміж вёскай Апалонаўкай і Шкловам.

Спачатку ніякіх сігналаў не было, але раптам хлопцы наткнуліся на сляды вайны — каскі, скрыні, потым пайшлі астанкі. Быццам бы рэальнасць пасунулася і яны трапілі ў ліпень 41-га. Звычайна мясцовыя жыхары забітых хаваюць, тут жа ўсё засталася некранутым. Глыбіня залягання забітых была ад паўтара метра да зусім нязначнай — менш ад шытка рыдлёўкі.

— Калі я даведаўся пра гэты бой, зацікавіўся, што ж там адбылося, — расказвае Ілья Трыханаў. — Шукаў інфармацыю паўсюль на працягу трох гадоў. З мёртвай

кропкі справа зрушылася, калі купіў нямецкія аэрафотаздымкі ў амерыканскім архіве. Пасля вайны амерыканцы вывезлі нямецкі архіў да сябе. З 15 здымкаў інфармацыйным аказаўся адзін. Ён за 1943 год, але на ім выразна відаць тыя траншэі. Падчас выезду на месца здагадкі пацвердзіліся.

Ілья лічыць, што для Шклова гэта гераічнае месца. Як, напрыклад, для Магілёва — Буйніцкае поле. І вельмі ганарыцца, што яны з Антонам маюць неспрэчнае дачыненне да аднаўлення раней невядомай старонкі гісторыі Шклова. Дагэтуль меркавалі, што бой быў дзесьці на заходніх подступах да Шклова. Цяпер дакладна вядома дзе.

Адноўленая справядлівасць

Пошукавікі працуюць бесперапынна — у архівах, з насельніцтвам, з электроннымі базами Міністэрства абароны Расіі і Беларусі. Але раскопкі і перапахаванні праводзяцца, толькі калі пацяляе. І выключна з 52-м асобным спецбatalёнам Мінабароны Беларусі. Такі парадокс. Сёлета вахта памяці стартавала на мемарыяле «Памяць» у Шклове. На адкрыцці прысутнічалі прадстаўнікі мясцовай улады, дэпутаты, было шмат моладзі.

Разам з пошукавікамі на раскопкі адправіліся група магілёўскіх вучняў на чале з заўчым 34-й школы Галінай Бяляевай і навучэнцы Шклоўскага ліцэя. Падлеткі былі задзейнічаныя на дапаможных работах, назіралі, як працуюць вопытныя пошукавікі. На гэты раз знаходкі былі фантастычныя. У першыя два дні атрымалася падняць астанкі 19 чалавек, і ўсіх з медальёнамі! Мікалай Барысенка кажа, што таго, каб у кожнага з паднятых быў медальён, не здаралася за ўсю гісторыю існавання клуба.

— Яны ўсе героі, — не сумняваецца пошукавік. — У кнізе расійскага гісторыка Рамана Па-



намарэнкі «Дывізія СС «Райх». Марш на ўсход 1941–1942» ёсць успаміны немцаў пра гэты бой. Ён быў вельмі жорсткі. Там так і напісана, што кожны метр немцам прыходзілася пераадоляваць пад моцным агнём. Некалькі спроб прарваць саветскія лініі на вышыні 215 скончыліся няўдачай. Цяжкі бой спыніўся толькі з надыходам цемры. Усё падраздзяленне загінула. І немцы сведчаць, што пакулі ўсіх чырвонаармейцаў не перабілі, не маглі крануць з месца. Нашы абаронцы як сталі ў траншэі, так і засталіся там да канца. І толькі калі загінулі, немцы змаглі ўвайсці ў Шклоў.

Начальнік штаба абласнога гісторыка-патрыятычнага клуба «Вікрэ», метадыст Магілёўскага абласнога цэнтру творчасці Святалана БАРЫСЕНКА асабіста трапятліва ставіцца да памяці.

— Вельмі прыкра, што 80 гадоў байцы застаюцца ляжаць на палюх нязнойдзенымі, непахаванымі, неаплаканымі, — кажа яна. — Родныя чакаюць іх дагэтуль. Сведчаннем таму сотні лістоў, якія прыходзяць на электронную пошту клуба. Я спадзяюся, што агульнымі сіламі мы зробім усё, каб вярнуць салдат у сем'і. Ветэраны сышлі, цяпер памяць даверана нам, пошукавікам. Падмурак

любой дзяржавы трымаецца на памяці. І мы робім усё, каб яе захавалі. Нашы рэбаты ахвяруюць водпускам, жывуць у экспедыцыях на поўным самазабеспячэнні, працуюць на раскопах з раніцы да вечара. І ўсё дзеля таго каб вярнуць яшчэ хоць бы адно імя. Родныя іх чакаюць. І хтосьці абавязкова вернецца.

Дзеля памяці

Падчас Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі Шклоўскага раёна загінула 13 тысяч саветскіх воінаў і мірных жыхароў. Пра гэта сёння нагадвае каля сямі дзясяткаў воінскіх пахаванняў, дзе ляжыць больш як дзве тысячы чырвонаармейцаў і ахвяр фашызму.

— Пошукавікі робяць вялікую справу па аднаўленні імянаў герояў Вялікай Айчыннай вайны, — лічыць намеснік старшыні Шклоўскага райвыканкама Аляксандр ДАВЫДОВІЧ. — І мы вельмі ўдзячныя, што такая вахта праходзіць і на нашай зямлі. Час бяссільны перад памяццю. Памяць, якая жыве ў нашых сэрцах, не дазволіць тым, хто набліжыў Перамогу, знікнуць у вечнасці.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара і Святалана БАРЫСЕНКА, г. Шклоў.



О. Меркаванне

— Мы ўсяк садзейнічаем пошукавікам у іх рабоце, бо тое, што яны робяць, вельмі патрэбнае для захавання гістарычнай памяці. Каб нашы дзеці і ўнукі ведалі, што такое фашызм і яго наступствы, — адзначае старшыня Шклоўскага райсавета Аксана ПАДХАЛЮЗІНА. — У мяне двое ўнукаў, я іх таксама хацела б далучыць да гэтай работы, але ім трэба крыху падрасці. Узроставы ценз з 16 гадоў, а ім яшчэ па 12. Але я вельмі хачу, каб яны прычыніліся да высакароднай справы. Калі ты сваімі рукамі дакранаўся да гісторыі, калі бачыў на свае вочы сляды вайны, ты ўжо ніколі тое не забудзеш. Гэта самы надзейны спосаб стаць патрыётам. Ваіна адарвала чалавека ад сям'і, забрала яго жыццё. Прайшло шмат часу, а родныя па-ранейшаму не ведаюць, дзе ляжыць дзед, прадзед. І прынесьці ў іх дом добрую вестку — значыць аднавіць справядлівасць. Мясцовыя жыхары заўсёды ахвотна

дзеляцца сваімі успамінамі, перадаюць словы сваіх землякоў і родных, якія жылі ў той час. Цяпер шмат адкрываецца новых старонак. Калі пракуратура займалася пошукам новых вестак пра звесткі фашыстаў, ёй таксама дапамагала насельніцтва. Старыя людзі памятаюць, дзе затануў танк, куды ўпаў самалёт, дзе пахавалі забітых байцоў або мірных жыхароў. Сельскія арганізацыі, школы, калгасы даглядаюць воінскія пахаванні, гэта наш унёсак у агульную справу. Для мяне асабіста ваенная тэма вельмі блізкая. Мая бабуля Зінаіда Казлоўская ваявала ў партызанскім атрадзе Канстанціна Заслонава на Аршаншчыне, нават мела баявую ўзнагароду. Ёй было ўсяго 16 гадоў, а яна ўжо з іншымі падлеткамі збірала інфармацыю пра немцаў і перадавала партызанам. Калі ты даведаўся, сапалі юных патрыётаў. Але іх вызвалілі палічкі. Я ганаруся, што ў мяне была такая баявая бабуля. Наогул, толькі такі гераічны народ, як наш, і мог выйграць у той страшнай вайне.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ
Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 10.363. Нумар падпісаны ў 19.30
6 чэрвеня 2023 года.

НЕСАЛОДКІЯ ІСЦІНЫ

Эндакрынолаг пра тое, як не прапусціць сімптомы цукровага дыябету і як спыніць захворванне

Цукровы дыябет — самае распаўсюджанае эндакрынае захворванне. Пры развіцці гэтага метабалічнага парушэння змяняюцца ўсе органы і сістэмы арганізма, павялічваецца рызыка сардэчна-сасудзістых і іншых захворванняў. Што можна і чаго нельга есці пры цукровым дыябеце, ці можа ён быць бессімптомным, ці патрэбны нам увогуле цукар і якую фізічную актыўнасць падтрымліваць? На гэтыя і іншыя пытанні адказаў ўрач-эндакрынолаг 11-й гарадской паліклінікі Мінска Таццяна ПЛОТНІКАВА.

— Таццяна Аляксееўна, цяпер шмат кажуць, што цукровы дыябет памаладзеў. У колькі звычайна на яго захворваюць?

— Цукровы дыябет — гэта захворванне, якое характарызуецца павышаным узроўнем глюкозы ў крыві. Адзначаецца штогадовы рост колькасці людзей з цукровым дыябетам 2 тыпу, што з'яўляецца сацыяльна значнай праблемай. Раней лічылася, што на цукровы дыябет 2 тыпу хвароўна пераважна людзі, старэйшыя за 40—45 гадоў. Аднак у апошнія гады гэты тып дыябету значна «памаладзеў», што звязана з высокай распаўсюджанасцю атлусцення, у тым ліку ў дзяцей і падлеткаў.

— Як не прапусціць сімптомы цукровага дыябету? Ці праўда, што захворванне можа праходзіць без сімптомаў?

— Неабходна разумець: чым раней выяўлены цукровы дыябет і своечасова пачата лячэнне, тым больш спрыяльны прагноз. На жаль, на ранніх стадыях і пры нязначных ваганнях глюкозы цукровы дыябет 2 тыпу можа працякаць бессімптомна. З прагрэсаваннем захворвання і ростам узроўню глюкозы з'яўляюцца сімптомы.

Цукровы дыябет 2 тыпу мае генетычную схільнасць.

У спадчыну перадаецца не само захворванне, а схільнасць да яго. Калі хварэе адзін з бацькоў, то верагоднасць развіцця цукровага дыябету 2 тыпу складае 40 %, а калі абое — 75 %.

Чалавек можа адчуваць слабасць, зніжэнне працаздольнасці, пачашчанае мочаспусканне, смагу, сухасць у роце, зніжэнне масы цела, павышаныя апетыт, сухасць і сверб скуры, гнайнічковыя высыпанні на скуры, складанасць загойвання скурных пашкоджанняў, зніжэнне вастрыні зроку, схільнасць да частых інфекцыйных захворванняў. Пры з'яўленні сімптомаў неабходна неадкладна звярнуцца да ўрача.

— Якія фактары рызыкі развіцця захворвання?

— Да іх адносяць лішнюю масу цела або атлусценне; узрост, старэйшы за 45 гадоў; цукровы дыябет у сваякоў першай ступені сваяцтва; наяўнасць артер'яльнай

гіпертэнзіі ці іншых сардэчна-сасудзістых захворванняў; павышаны ўзровень халестэрыну або трыгліцэрыдаў; звыкла нізкую фізічную актыўнасць (менш за 30 хвілін у дзень).

Таксама ў групе рызыкі жанчыны, якія мелі дыягназ «гестацыйны цукровы дыябет» ці якія нарадзілі дзіця з масай цела больш за 4 кг і жанчыны з сіндромам полікістозных яечнікаў.

Для ўсіх асоб, якія маюць хаця б адзін з фактараў рызыкі, павінен праводзіцца скрынінг для ранняга выяўлення цукровага дыябету. Гэта так жа для ацэнкі 10-гадовай рызыкі развіцця цукровага дыябету 2 тыпу выкарыстоўваецца шкала FINDRISC.

— Якая роля генетычнага фактара? Якая верагоднасць перадачы цукровага дыябету ад бацькоў?

— Цукровы дыябет 2 тыпу мае генетычную схільнасць. У спадчыну перадаецца не само захворванне, а схільнасць да яго. Калі хварэе адзін з бацькоў, то верагоднасць развіцця цукровага дыябету 2 тыпу складае 40 %, а калі абое — 75 %. Аднак для праўлення хваробы неабходна наяўнасць дадатко-

— Ці праўда, што захворванню спрыяюць частыя перакасы, якія вядуць да інсулінрэзістэнтнасці, і каб знізіць рызыку, есці трэба не больш за 3-4 разы ў суткі?

— У аснове развіцця цукровага дыябету 2 тыпу ляжыць інсулінрэзістэнтнасць — гэта зніжэнне адчувальнасці тканак арганізма да дзеяння інсуліну. Асноўнай і найбольш частай прычынай развіцця інсулінрэзістэнтнасці з'яўляецца лішняя маса цела і атлусценне (яго вісцэральны тып — назвапаванне тлушчавых клетак вакол і ўнутры ўнутраных органаў). Такім чынам, прафілактыка інсулінрэзістэнтнасці — гэта падтрыманне нармальнай масы цела за кошт захавання збалансаванага паўнаўвартаснага харчавання з абмежаваннем лёгказасваляльных вугляводаў, насычаных тлушчаў і падтрымання дастатковага ўзроўню фізічнай актыўнасці.

— Што такое рэмісія пры цукровым дыябеце і як яе дасягнуць? Ці можна спыніць развіццё цукровага дыябету і што для гэтага трэба рабіць?

— У 2009 годзе Амерыканская асацыяцыя дыябету ўпершыню апі-



рых фактараў рызыкі, якія будучы садзейнічаць яе развіццю. Важна ўлічваць той факт, што развіццё дыябету шмат у чым залежыць ад ладу жыцця самога чалавека.

— Якая норма цукру ў крыві? І што такое пераддыябет?

— Нармальным узроўнем лічыцца глюкоза нашча менш за 5,6 ммоль/л па суцэльнай капілярнай крыві, менш за 6,1 — па плазме вянознай крыві. Стан, пры якім з'яўляюцца нязначныя ваганні ўзроўняў глюкозы крыві, вышэйшыя за нармальныя, але яны не дасягаюць дыягнастычных крытэрыяў цукровага дыябету, — пераддыябет. Ён папярэднічае дыябету, і ўжо на дадзеным этапе чалавек мае рызыкі развіцця сардэчна-сасудзістых ускладненняў, у тым ліку інфарктаў і інсультаў.

Важна адзначыць, што гэты стан абарачальны. Менавіта на этапе пераддыябету неабходна прыняць усе меры, каб прадухіліць развіццё цукровага дыябету. Для пераддыябету характэрны наступныя лабараторныя паказчыкі: глюкоза нашча 6,1—6,9 ммоль/л (плазма вянознай крыві), 5,6—6,0 ммоль/л (суцэльнае капілярнае кроў); глюкоза праз дзве гадзіны пасля нагрузкі 7,5 г глюкозы 7,8—11,0 ммоль/л; глікаваны гемаглібін 6,0—6,4 %.

цукру ў ежу, што прыводзіць да значнага росту атлусцення. Вядома ж, вугляводы неабходны нашаму арганізму. Яны з'яўляюцца асноўнай крыніцай энергіі. Вугляводы павінны складаць да 50—60 % павінны быць перш за ўсё павольна засваляльнымі.

Згодна з рэкамендацыямі Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СВАЗ), спажыванне цукру павінна быць на ўзроўні менш за 5 % ад агульнай колькасці штодзённа спажываных калорый

рыначнай недастатковасці; дыябетную нейрапатию і ангіяпатию, якія могуць прывесці да развіцця сіндрому дыябетнай ступні, а пры несвоечасовым або няправільным лячэнні — да гагрэны; сардэчна-сасудзістыя ускладненні — інфаркты, інсульты; заўчасную смерць.

— Якой мусіць быць прафілактыка захворвання?

— Яна заключаецца ў падтрыманні нармальнай масы цела за кошт захавання асноўных прынцыпаў здаровага ладу жыцця.

«На ранніх стадыях цукровы дыябет 2 тыпу можа працякаць бессімптомна. З прагрэсаваннем захворвання з'яўляюцца сімптомы. Чалавек можа адчуваць слабасць, зніжэнне працаздольнасці, пачашчанае мочаспусканне, смагу, сухасць у роце, зніжэнне масы цела, павышаны апетыт, сухасць і сверб скуры, гнайнічковыя высыпанні на скуры, складанасць загойвання скурных пашкоджанняў, зніжэнне вастрыні зроку, схільнасць да частых інфекцыйных захворванняў. Пры з'яўленні сімптомаў неабходна неадкладна звярнуцца да ўрача.»

(эквівалентна прыкладна 25 грамам цукру, або 6 чайным лыжкам) у дзень для дарослага чалавека з нармальным індэксам масы цела. СААЗ лічыць, што зніжэнне спажывання цукру да 25 г у дзень (з улікам усіх відаў цукру, якія чалавек дадае сам у ежу і «схаванага» цукру, які ўжо змяшчаецца ў прадуктах харчавання, — фруктозых соках, кандытарскіх вырабах, падліўках і інш.) знізіць узровень атлусцення і распаўсюджанасць захворванняў зубоў.

Пры ўжыванні вялікай колькасці цукру ў чалавека з'яўляецца пастаянная цяга да салодкага: яму хочацца салодкага, нават калі ён не галодны, або пасля прыёму ежы яму абавязкова трэба з'есці салодкі дэсерт, або ён увесь час выкарыстоўвае салодкі для зядання стрэсу ці якой-небудзь непрыемнай падзеі.

— Калі пры цукровым дыябеце 2 тыпу прызначаюць інсулін? Што да гэтага прыводзіць?

— На розных этапах лячэння цукровага дыябету 2 тыпу можа быць рэкамендавана інсулінатэрапія. Асноўнымі паказаннямі да прызначэння інсуліну з'яўляюцца дэкампенсацыя ўпершыню выяўленага цукровага дыябету, неэфектыўнасць таблетаваў цукразніжальных прэпаратаў, наяўнасць медыцынскіх супрацьпаказанняў да прызначэння або пераноснасці таблетаваў цукразніжальных прэпаратаў. Пры правядзенні хірургічных умшанняў, пры вострых станах можа прызначыцца часовая інсулінатэрапія.

— Якія самыя небяспечныя ускладненні цукровага дыябету?

— Цукровы дыябет 2 тыпу развіваецца павольна і на ранніх этапах бессімптомна, таму ў многіх выпадках дыягнастуецца на позніх стадыях — на этапах ускладненняў. Вылучаюць вострыя (гіпаглікемічная і гіперглікемічная комы) і хранічныя (познія) ускладненні. Да позніх ускладненняў адносяць дыябетічную рэтэнопатыю — пашкоджанне сасудаў сетчаткі вачэй, якое прыводзіць у канчатковым выніку да слепаты; дыябетічную нефрапатию — пашкоджанне сасудаў нырак і, як вынік, развіццё

Рэкамендавана абмежаванае спажыванне цукру да 25 г у суткі і солі да 5 г у суткі, замяніць цукразніжальнае напоі чыстай пітной вадою, абмежаваць спажыванне прадуктаў з мукі вышэйшага гатунку. Лепш аддаваць перавагу прадуктам з зерня буйнога памолу (авёс, проса, ячмень, полба, кіноа, булгур, грэчка). Штодзённая важная спажываць гародніну і садавіну — не менш за 400 г у суткі (гародніна 3-4 порцыі, садавіна 1-2 порцыі), за выключэннем бульбы. Перавагу лепш аддаваць свежым і мясцовым.

Таксама неабходна абмежаваць спажыванне тлустых сартоў мяса і перапрацаваных прадуктаў, замяніць іх фасоліяй, бабовымі, сачавіцай, рыбай, птушкай і нятлустымі мясам. Лепш выбіраць ненаасычаныя тлушчы, якія змяшчаюцца ў рыбе, авакада, арэхх, алеях — аліўкавым, ільняным, рапсавым.

Важна ўжываць малочныя прадукты з паніжаным утрыманнем тлушчаў. І выкарыстоўваць бяспечны спосаб гатавання ежы: запякаць, гатаваць на пары, варыць. Неабходна выконваць і пітны рэжым. А вось рэзкія, нефізіялагічныя абмежаванні ў харчаванні і галаданне супрацьпаказаны. Пажадана адмовіцца ад шкодных звычак — курэння і алкаголю, спаць не менш за 7 гадзін у суткі, а таксама пазбягаць стрэсавых сітуацый.

Таксама рэкамендуецца фізічная актыўнасць — не менш за 150—300 хвілін у тыдзень аэробнай нагрузкі сярэдняй інтэнсіўнасці (язда на веласіпедзе па роўнай паверхні, хадзьба пухткім крокам, плаванне, праца ў садзе ці ў двары, водная аэробіка) або 75—150 хвілін у тыдзень аэробнай нагрузкі высокай інтэнсіўнасці (бег, хуткая язда на веласіпедзе, плаванне на дыстанцыю, пад'ём у гару). Дадаткова не радзей як два дні на тыдзень пажаданы сілавыя практыкаванні для развіцця мышачнай сілы (адзіканны, практыкаванні на прэс, выкарыстанне эластычных стужак і падыманне цяжараў).

У ГАСЦЯХ У КОЛАСА

Пра што гаварылі на круглым сталё фестывалю дзіцячай кнігі

У Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа прайшоў фестываль дзіцячай кнігі «Міхасёвы прыгоды», які музейныя работнікі правялі пры падтрымцы Саюза пісьменнікаў Беларусі, Выдавецкага дома «Звязда» і Цэнтралізаванай сістэмы дзіцячых бібліятэк горада Мінска.



Для юных гасцей гэта была выдатная магчымасць пазнаёміцца з сучаснымі пісьменнікамі і нашчадкамі Песняра. Аўтограф-сесіі, віктарыны, майстар-класы, ляльчынны спектаклі па народных казках, гульні, якія падрыхтавалі арганізатары, дапамагалі дзецям паглыбіцца ў захапляльны кніжны свет і адкрыць некаторыя сакрэты творцы. Так, падчас музейна-педагагічных заняткаў «Мінстр грывной гаспадаркі» дзеці даведваліся пра адно з захапленых класіка. Для некаторых юных чытачоў праз гульні пачалося знаёмства з плазмай «Міхасёвы прыгоды» — па сюжэце створана лато.

Калі адгуло дзіцячае свята, музей ператварыўся ў дыскусійную пляцоўку. Пры ўдзеле Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Белару-

сі прайшоў круглы стол, на якім разглядалася пытанне стварэння энцыклапедыі Якуба Коласа. Раней ужо ўбачыла свет падобнае выданне ў трох тамах, прысвечанае Янку Купалу.

Як заўважыла **даследчыца творчасці Коласа, адна з яго ўнучак Вера Міцкевіч**, новая энцыклапедыя можа заняць не менш за шэсць тамоў. Тут трэба ўлічыць 1500 твораў класіка, вялікую колькасць дакументальных крыніц. Калі ўзяць толькі эпісталярную спадчыну, можна налічыць каля 150 адрасаў. Да гэтага часу знаходзяцца новыя інскрыпты — вядома, што Колас падпісаў свае кнігі 120 адраса-

там, і ці не кожны год адкрываюцца новыя крыніцы. Ён пражыў больш за Купалу, паспеў наладзіць зносіны з вялікай колькасцю людзей, у тым ліку як дэпутат і як навуковец, у 1929 годзе быў абраны віцэ-прэзідэнтам Акадэміі навук Беларусі.

Безумоўна, каб грунтоўнае энцыклапедычнае выданне, якое абагульніць жыццёвы і творчы шлях класіка, убачыла свет, неабходна аб'яднаць намаганні вялікай колькасці даследчыкаў, прычым гэта могуць быць не толькі літаратуразнаўцы, але і мовазнаўцы, мастацтвазнаўцы. Прычыніцы да пошуку інфармацыі гатовыя музейшчыкі, прадстаўнікі вядучых навуковых устаноў краіны, нашчадкі майстра.

Таксама ўдзельнікі круглага стала пазнаёміліся з інфармацыйна-гістарычным цэнтрам «Міхал Клеафас Агінскі. Жыццё. Лёс. Час» пры лабараторыі Інстытута праблем інфарматыкі Нацыянальнай акадэміі навук і раздзелілі магчымасць стварэння падобнага віртуальнага рэсурсу, прысвечанага Янку Коласу.

Алена Дзядзюля.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

Сугучча

293 СТАРОНКИ

АБ ПРЫГОЖЫМ ПІСЬМЕНСТВЕ

Новыя дарогі да вывучэння беларускай літаратуры ў Кітаі

Другі Пекінскі інстытут замежных моў ужо не першы год як заявіў сябе той ВНУ, дзе сярэд іншых прыярытэтаў — беларусістыка. У гэтай навучальнай установе створаны Цэнтр даследавання беларускай культуры. Менавіта тут складваецца асяродак перакладчыкаў мастацкай літаратуры, якія зазіраюць у беларускі літаратурна-мастацкі свет. З нядаўніх падзей — і стварэнне падручніка па беларускай літаратуры. Наша размова — з аўтарам гэтага творчага, навуковага і, зразумела, адукацыйнага праекта: на пытанні адказавае вучоны і перакладчык Сой ЧУАНЬХУА.

— У Беларусь прыляцела добрая навіна. Вы, паважаны Сой Чуньхуа, падрыхтавалі падручнік па беларускай літаратуры... Раскажыце, калі ласка, больш падрабязна пра гэта выданне. Я ўзнікла яго задума?

— У нашым інстытуце (Другі Пекінскі інстытут замежных моў) з 2014 года працуе Цэнтр даследавання беларускай культуры, у рамках дзейнасці якога праводзяцца заняткі па вывучэнні беларускай мовы. Дзеля большай эфектыўнасці ў іх арганізаваны выкладчыкі, які працую да сёння. З часам мы зразумелі, што кітайскія студэнты вярта пазнаёміць менавіта з сучаснай беларускай літаратурай. Мы ведалі, што некаторыя класічныя творы беларускай літаратуры ўжо перакладзены на кітайскую мову нашмат раней і пры жаданні іх можна знайсці ў бібліятэках. Таму мы хацелі б звярнуць увагу студэнцкай моладзі якраз на сучасныя празаікаў, паэтаў Беларусі...

Кандыдат гістарычных навук Дар'я Зубко, якая прыехала з Мінска, дапамагла звязацца з многімі сучаснымі беларускімі аўтарамі. Мы вельмі ўважліва падбіралі матэрыялы. Найперш кіраваліся зацікаўленнем сённяшніх студэнтаў, іх уяўленнямі пра віды і жанры літаратуры ўвогуле. Восць гэтых акалічнасці і паўплывалі на тое, каб стварыць падручнік па беларускай літаратуры. Ён складзены такім чынам, што на старонках выдання размешчана інфармацыя пра аўтараў, поруч ідуць тэксты таго ці іншага пісьменніка.

— Вы спалучылі крытычны разгляд і хрэстаматыю?

— Можна і так сказаць. Было адно галоўнае жаданне — паказаць краіну праз сучасныя творы, адлюстравачы шлях, якім ідзе сучасны беларускі літаратурны працэс.

— Што з сябе уяўляе выданне па сваіх вонкавых характарыстыках? Колькі ў падручніку старонак? Ці ёсць у кнізе ілюстрацыі? Ці пададзе на ў ёй бібліяграфія твораў, публікацый беларускіх пісьменнікаў?

— У дадзеным падручніку 293 старонкі. Ёсць і біяграфія аўтараў з іх фотаздымкамі. Невялікія апаваданыя прадстаўлены ў поўным аб'ёме, а вось раманы і апавесці — толькі ўрыўкамі. Аднак у біяграфічнай частцы раздзела, прысвечанага таму ці іншаму аўтару, паказаны спасылкі на сайты, дзе з творчасцю пісьменнікаў, самімі мастацкімі тэкстамі можна пазнаёміцца даволі грунтоўна, у поўным аб'ёме. Завяршае кожны раздзел тэкст, так бы мовіць, метадычнага характару, з дапамогай якога можна замацаваць тэму, падсумаваць вывучэнне творчасці таго ці іншага пісьменніка. Уключана ў гэтую завяршальную частку і некалькі

пытанняў, што дапамагаюць развіць кампаратывістычны памкненні, дазваляюць студэнтам параўнаць беларускіх творцаў з празаікамі і паэтамі Кітая. Гэтая адметнасць падштурхоўвае да параўнальнага аналізу твораў, падводзіць маладых людзей да выбару далейшых навуковых, даследчыцкіх зацікаўленняў.

— У 1950—1960-я гады і ў нашыя дзесцігоддзі ў Кітаі было выдана больш 60 асобных кніг беларускіх паэтаў, празаікаў, драматургаў. Зразумела, у перакладзе на кітайскую мову. Гаворка — пра творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Аркадзя Куляшова, Кандрата Крапівы, Максіма Танка, Івана Шамкіна, Янкі Маўра... А які часавы адрэзак вы абрали? Ці ўлічвалі ўжо раней адкрытыя кітайскім чытачом беларускіх пісьменнікаў?

— Мы стараліся не расказаць ужо вядомае... Таму якраз у нашым выданні, якое, паўтарываю, мы характарызуем найперш як падручнік менавіта па сучаснай беларускай літаратуры, шмат іншых імёнаў... Пэўны часавы адрэзак мы не бралі. Разглядаем творчасць пісьменнікаў, якія пішучы і па-беларуску, і па-руску. Мы імкнуліся звярнуць увагу на ўсе кірункі ў сучаснай беларускай літаратуры. У падручніку — літаратурна-крытычныя характарыстыкі, а таксама творы п'ятнаціці аўтараў: тут прадстаўлены Людміла Рублёўская, Віктар Шніп, Валянціна Паліканіна, Міхась Пазнякоў, Наталія Батракова, Алякс Бадак, Адам Глобус, Андрэй Федарэнка, Навум Гальпяровіч, Мікола Мятліцкі і іншыя. Наш выбар характарызаваў і жанравае шматбаічнае ў сучасным літпрацэсе ў Беларусі...

— Працуючы над падручнікам, вы карысталіся крыніцазнаўствам толькі на рускай мове? Былі ў полі вашага зроку работы беларускіх літаратуразнаўцаў, беларускіх літаратурных крытыкаў?

— Мы не абмежаваліся ў выбары саміх мастацкіх твораў публікацыямі на рускай мове. Перад вачыма былі і арыгінальныя публікацыі на беларускай. Заўважу, што некаторыя аўтары пасля нашых перагавораў спецыяльна для нашага выдання зрабілі пераклады на рускую мову.

— На каго з чытачоў вы арыентаваліся, працуючы над стварэннем кітайскага падручніка па беларускай літаратуры?

— У першую чаргу на студэнтаў, якія вывучаюць рускую і беларускую мовы.

— Вы падрыхтавалі і анлайн-лекцыю па беларускай літаратуры. Кама яна адрасавана? Ці распаўсюджваецца дадзена лекцыя ў сацыяльных сетках?

— Так, падрыхтавана анлайн-лекцыя, яна адрасавана студэнтам, якія вывучаюць рускую і беларускую мовы. Лекцыя будзе распаўсюджвацца на спецыялізаваных сайтах з магчымасцю азнамялення ўсім жадаючым.

— Дзякуй вялікі, паважаны Сой Чуньхуа, за тое, што пагадзіліся адказаць на пытанні для нашага выдання. Спадзяёмся, што працэс вывучэння беларускай літаратуры і ў Другім Пекінскім інстытуце замежных моў, і ўвогуле ў ВНУ Кітая будзе шырока распаўсюджана.

Гутарыў Мікола БЕРЛЕЖ.



Новыя кнігі

СЛОВЫ ДАБРЫНІ І ЛЮБОВІ

У Выдавецкім доме «Звязда» ўбачыла свет паэтычная кніга Алены БАСІКІРСКАЙ «Мая зямля — яна мая да скону»



Аўтара добра ведае чытач айчынных масмедыя. Алена Басікірская працуе журналістам у Выдавецкім доме «Беларусь сегодня», шмат піша па пытаннях культуры, сучаснага літаратурнага працэсу, рэагуючы на кніжныя навінкі.

Сяргея Ясеніна, Мікалая Ключова, Міхаіла Лермантава, Аляксандра Пушкіна, Фёдора Цютчова, Афанасія Фета, Марыны Цвяткавай, Васіля Чувейскага, Яўгенія Юр'ева. Зварот да вопыту, літаратурных здзяйсненняў такіх аўтараў патрабуе асаблівай творчай адвагі. І яна ў маладой беларускай паэзэсе абгрунтаваная. Восць як гуцаць сусветна вядомыя радкі Афанасія Фета ў беларускім прачытанні Алены Басікірской: «Да цябе прыйшоў з вітаннем / Расказаць, што сонца ўстае. / Што яно вільготным раннем / Па лістах затрапятала...» У раздзеле перакладаў — і чатырнаццаць вершаў, аб'яднаных падзагалокам «Паводле Амара Хаяма». Уважлівае знаёмства з параўнальна невялікім абсягам перакладаў Алены Басікірской пераконвае, што ёй варта часцей выступаць у гэтым часам і няўдзячным мастацкім кірунку. Чужыя творы гуцаць натуральна, быццам і напісаны былі па-беларуску. Відавочна, якраз у паэтычным перакладзе гэта і з'яўляецца станаючай адметнасцю. Будзем спадзявацца, што творца яшчэ неаднойчы звернецца да перакладаў і рускай, і сусветнай класікі. Мастацкі пераклад яднае не толькі паэтаў-адынак, ён аб'ядноўвае народы і культуры, паўстае выдатным дыпламатам у імя параўменна чына сама далёкіх рознанацыянальных прастораў. «! доўга буду тым прыемны я народу, / Што дабрывіно душы я лірай абуджаў, / Што ў мой нялёгкай час я ўспаўляў свабоду / І літасць да нябогаў заклікаў. / Загаду Божаму, о муза, будзь пакорнай, / Не бойся крыўды, лаўраў не шукай, / Паклёбі і хвальбу аспрэчвай памяркоўна / І неразумных ты не папракай». (Аляксандр Пушкін у перакладзе Алены Басікірской).

Кніга паэзіі «Мая зямля — яна мая да скону» выдана па заказе і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі.

Сяргей ШЫЧКО.

«Свой лёс трымаю, быццам бы ікону. / Мая зямля — яна мая да скону. / Палі, лясы, азёры, пралескі. / Глядзячы ў вочы светлыя пралескі. / Мая зямля — яна мая да скону. / Малюся на яе, як на ікону, / Штаную, як прыгожую надзею», — такімі радкамі пачынаецца новы паэтычны зборнік маладой пісьменніцы. Натхненне аўтара, яго мастацкі пошукі самым цесным чынам звязаныя з роднай старонкай. Вершы пра Мёры, Мёрскі край, Палац падаюцца эстэтычным кодам літаратурных і грамадзянскіх перакананняў паэзэсы. «***Цябе, мой край, прырода надзяліла / Адметным і чароўным хароствам. / Ты самы гожа, слаўны, светлы, мілы, / Бо сонечным аблашчаны цяплом. / Трывай набеги, войны і расправы / Ды перажыў янала перашкод. / Цярпліва-мужым і бясконца правым / Заўсёды выступае твой народ. / Цяпер, мой край, спакойна ў нас пад сонца, / Мы не лём крывы і горкіх слёз. / Табою ганаруся я бясконца! / Рада, што з табой з'ядаў нас лёс», — Алена Басікірская спалучае ў сваім паэтычным веравызнанні цяплым, дабрывіно, светласць жыцця. Колеры яе паэзіі паўстаюць прыцягальнымі, прыязнымі, адкрытымі...

Асобную частку кнігі «Мая зямля — яна мая да скону» складаюць пераклады аўтара. Пэзэса пераўвасобіла на беларускую мову творы

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества унитарного предприятия «Вилейское СМУ ОАО «Минскводстрой»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Труба круглая 426x22,7 м	672,00	67,20	33,60
2	МФУ CANON IR 2520 инсталлик. с двусторонним податчиком оригиналов АБ1 3796B003, инв. № 202	720,00	72,00	36,00
3	Компрессор винтовой CSD 85T8.56ар 400/50EU, инв. № 187	20 100,00	2010,00	1005,00
4	Станок токарно-винторезный PT-21002, инв. № 200	3000,00	300,00	150,00
5	Ножницы комб., инв. № 50	1296,00	129,60	64,80
6	Персональный компьютер, инв. № 157	9,36	0,94	0,47
7	Мотопомпа бензиновая высоконапорная SERM50VBAА, инв. № 143	525,60	52,56	26,28
8	Мотопомпа бензиновая высоконапорная SERM50VBAА, инв. № 206	525,60	52,56	26,28
9	Машина сверлильная на з/м основании МСВ+, инв. № 183	230,40	23,04	11,52
10	Автомобиль ГАЗ-32213-408 сл. кузов, инв. № VIL02008	2232,00	223,20	111,60
11	Инструменталка, инв. № 109	612,00	61,20	30,60
12	Трансформатор ТДМ-403, инв. № 93	61,20	6,12	3,06
13	Автомобиль ГАЗ-32213-414, инв. № 62	720,00	72,00	36,00
14	Инструменталка, инв. № 116	612,00	61,20	30,60
15	Бензопила Штиль MS 250 (без цепи и шины), инв. № 186	216,00	21,60	10,80
16	Инструменталка, инв. № 126	612,00	61,20	30,60
17	Полуватомат для сварки инверторный MIG500A/MMA, инв. № 203	1080,00	108,00	54,00
18	Автомобиль ГАЗ-32213-244 X9632213D0762983, инв. № 197	2952,00	295,20	147,60
19	Холодильник MXM-2808-90, сер-т ВУ/112 03/06/002, инв. № 139	158,40	15,84	7,92
20	Сварочный бензиновый генератор WAGT 220DC HSB, инв. № 130	316,80	31,68	15,84
21	Трансформатор свар. ТДМ252 (380В, плав. регул. 50-250А), инв. № 121	115,20	11,52	5,76
22	Станок гор-фрез 6M82Г, инв. № 230	2088,00	208,80	104,40
23	Станок токарный ТБ62Т, инв. № 231	3096,00	309,60	154,80
24	Станок верт-сверл 2Н135, инв. № 233	2376,00	237,60	118,80
25	Выпрямитель ВДГ-303, инв. № 81	129,60	12,96	6,48
26	Станок копир-стр 7Б35, инв. № 236	1656,00	165,60	82,80
27	Сканер Canon 200 2996C010, инв. № 218	216,00	21,60	10,80
28	Ножницы НБ-318, инв. № 243	2088,00	208,80	104,40
29	Настольно-сверлильный станок 2М112, инв. № 244	504,00	50,40	25,20
30	Агрегат сварочный (САК), инв. № 103	1080,00	108,00	54,00
31	Монитор ЖКИ, инв. № 70	21,60	2,16	1,08
32	Сварочный полуавтомат ПДГ-354, инв. № 115	504,00	50,40	25,20
33	Окрасочный агрегат 650 на колесах со шлангом 3/8, поводок 1/4 и держателем ХНД, инв. № 216	864,00	86,40	43,20
34	Многофункциональное устройство CANON MF-4450, инв. № 152	108,00	10,80	5,40
35	Монитор LCD Philips, инв. № 100	21,60	2,16	1,08
36	Принтер Phaser 3150, инв. № 79	47,52	4,75	2,38
37	Сварочный генератор WAGT 220DC HSB, инв. № 140	424,80	42,48	21,24
38	Персональный компьютер, инв. № 165	9,36	0,94	0,47
39	WK330EA ноутбук HP Probook 4520s (i333M 15 4GB/500, инв. № 149	115,20	11,52	5,76
40	Компьютер без монитора, инв. № 88	9,36	0,94	0,47
41	Монитор ЖКИ, инв. № 89	21,60	2,16	1,08
42	Под. мех. ПДГ-312, инв. № 43	122,40	12,24	6,12
43	Выпрямитель ВДГ-303-3, инв. № 44	129,60	12,96	6,48
44	Кунг К-375 №01115, инв. № 128	633,60	63,36	31,68
45	Сварочный трансформатор ТДМ-405 (380В, А) № ВУ/112 03, инв. № 136	38,16	3,82	1,91
46	Автомобиль ГАЗ-32213, инв. № 48	2952,00	295,20	147,60
47	Монитор LCD Philips, инв. № 99	21,60	2,16	1,08

В отношении лотов №№ 1-4 проводятся пять повторные торги. **Стоимость снижена на 50 %.** Ранее публикация о торгах размещалась в газете «Звезда» № 252 (29874) от 23.12.2022, стр. 14, № 21 (29901) от 02.02.2023, стр. 10, № 55 (29935) от 23.03.2023, стр. 15, № 75 (29955) от 20.04.2023, стр. 10, № 91 (29971) от 16.05.2023, стр. 10.

В отношении лотов №№ 5-47 проводятся четвертые повторные торги. **Стоимость снижена на 40 %.** Ранее публикация о торгах размещалась в газете «Звезда» № 21 (29901) от 02.02.2023, стр. 10, № 55 (29935) от 23.03.2023, стр. 15, № 75 (29955) от 20.04.2023, стр. 10, № 91 (29971) от 16.05.2023, стр. 10.

Местонахождение лотов: 222410, Минская область, Вилейский район, г. Вилейка, ул. 1 Мая, д. 976

Дата и время проведения торгов: 22 июня 2023 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127

Срок приема заявлений и внесения сумми задатка: с 10.00 7 июня 2023 года до 16.00 20 июня 2023 года

Условия для участия в торгах:
 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с **BY36ALFA3012215570040270000**, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: ОТНН 40901. Задаток для участия в торгах по Лоту №... Унитарное предприятие «Вилейское СМУ ОАО «Минскводстрой», код ОКЭД 22.06.2023.
 2. Заявление на участие (на каждый лот отдельный) и необходимые документы (согласие о правах и обязанности сторон в 2-х экземплярах (на каждый лот отдельный), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31-33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов).
 3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявления с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом на день проведения торгов.
 4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.
 5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. **Вознаграждение аукциониста – 7 % от конечной цены предмета торгов.**
 Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня проведения торгов.
 6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте: <https://orgtorq.by/info/>.
 7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов – **Чеслав, +375299999112**.
 8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица в публичных торгах», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.
 9. Все мероприятия, связанные со снятием имущества с учета в полномочном государственном органе, осуществляет покупатель собственными силами и за свой счет на основании выданной доверенности

Информация о продавце:
 Унитарное предприятие «Вилейское СМУ ОАО «Минскводстрой», в лице ликвидатора – ООО «Центр антикризисных проектов», тел.: 80172552928, +375293489225 (222410, Минская обл., Вилейский р-н, г. Вилейка, ул. 1 Мая, д. 976)

Организатор аукциона:
 ООО «Фрондера», 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97
 • e-mail: info.torgi@orgtorq.by
 • сайт: <https://orgtorq.by>
 • telegram: <https://t.me/orgtorq>

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 10 июля 2023 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «НПО Центр»

Предмет торгов	
Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-7988190087, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 19/2-2 (общая площадь – 675,4 кв. м; наименование – помещение экспериментально-исследовательской станции; назначение – производственное помещение);	Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-7988190089, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 19/2-3 (общая площадь – 627,8 кв. м; наименование – помещение экспериментально-исследовательской станции; назначение – помещение неустановленного назначения);
Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-7988190089, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 19/2-4 (общая площадь – 593,5 кв. м; наименование – помещение экспериментально-исследовательской станции; назначение – помещение неустановленного назначения)	Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-7988190089, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 19/2-4 (общая площадь – 593,5 кв. м; наименование – помещение экспериментально-исследовательской станции; назначение – помещение неустановленного назначения)
Начальная цена: 2 500 000,00 бел. руб. без учета НДС	
Сумма задатка: 250 000,00 бел. руб.	

Продавец имущества: ОАО «НПО Центр», ул. Шаранговича, 19, ком. 304, 220018, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов (условия продажи):
 победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результатов торгов, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов;
 на победителя торгов (покупателя) возлагаются расходы по оформлению, государственной регистрации заключаемого по итогам аукциона договора купли-продажи, переходу права собственности на продаваемое имущество.
 Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «НПО Центр», утвержденным организатором торгов.
 К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:
 заявление на участие в аукционе (о форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (о форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.
Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет ВУ15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБВ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «НПО Центр».
 Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.
 В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.
 Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона.
 Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в следующем порядке: 50 процентов от цены продажи предмета торгов оплачиваются в течение 5 рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи, оставшаяся сумма оплачивается равными долями в течение 6 месяцев.
 Торги проводятся **10 июля 2023 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **07.06.2023 по 06.07.2023 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Осмотр продаваемого имущества и ознакомление с имеющейся документацией осуществляется в рабочие дни с 8.30 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 19. По вопросу осмотра следует обращаться по телефону: (017) 259-05-54, (029) 686-45-13.
Телефоны для справок:
 (017) 365-48-56 (государственное предприятие «МГЦН»);
 (017) 259-05-54, (029) 686-45-13 (ОАО «НПО Центр»).

БРЕСТСКИЙ ФИЛИАЛ РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» извещает о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды недвижимого имущества, принадлежащего РУП «Белпочта»

Наименование и местоположение объекта	Начальная цена продажи, руб.	Срок договора аренды
ЛОТ: помещение, площадью 131,9 кв. м, расположенное в капитальном строении с инвентарным номером 100/С-45930 (наименование: 21 Городское отделение связи; назначение: здание специализированное связи), расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Орловская, д. 24	557,28	не менее 3 лет

Организатор аукциона: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», 224005, г. Брест, ул. Наганова, 10-329, 80162 40 87 01, 40 87 02
Аукцион состоится 05 июля 2023 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325
 Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.ocenkabrest.by, также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02
 Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (<https://au.ncb.by/auction/16212>)

БРЕСТСКИЙ ФИЛИАЛ РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» извещает о проведении повторного открытого аукциона

Предмет торгов – Лот:

1) Капитальное строение с инвентарным номером 150/С-22069 (наименование: пролажи, инв. № 016; назначение: здание неустановленного назначения), площадью 46,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, 4А, западное, аг. Кожан-Городок, на земельном участке с кадастровым номером 124781700001000141, площадью 2,4454 га, составные части и принадлежности: ограждение.	2) Капитальное строение с инвентарным номером 150/С-22069 (наименование: гаражи, инв. № 016; назначение: здание специализированное – автомобильного транспорта), площадью 1014,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, 4А/1, западное, аг. Кожан-Городок, на земельном участке с кадастровым номером 124781700001000141, площадью 2,4454 га.	3) Капитальное строение с инвентарным номером 150/С-22069 (наименование: склад материальных инв. № 019; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ), площадью 1007,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, 4А/2, западное, аг. Кожан-Городок, на земельном участке с кадастровым номером 124781700001000141, площадью 2,4454 га.	
Начальная цена, руб. (с учетом НДС)	160 920,00	Размер задатка, руб.	16 092,00

Продавец: ОАО «Дворецкий» Брестская обл., Лунинецкий р-н, аг. Дворец, ул. Школьная, 3, т/б 80164793432. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./ф 80162408701. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. **Р/сч для перечисления задатка:** р/с ВУ32BAPB30127866600100000000, в ОАО «Белгоспромбанк» ЦБВ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка ВАРВВУ2X, УНП 201028245, код платежа 40901. **Условия продажи:** без условий. **Срок заключения договора купли-продажи:** до 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** согласно заключенного договора купли-продажи. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** аукцион не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона
Аукцион состоится 23 июня 2023 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325
 Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.ocenkabrest.by, а также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 22 июня 2023 г. до 17.00

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Машино-место с инвентарным номером 500/D-708041688 (назначение – машино-место, наименование – машино-место 146, общая площадь – 20,5 кв. м)	34 800,00	3 480,00	1 740,00
2	Машино-место с инвентарным номером 500/D-708041689 (назначение – машино-место, наименование – машино-место 147, общая площадь – 20,3 кв. м)	34 800,00	3 480,00	1 740,00
3	Цистерна для воды	5 280,00	528,00	264,00
4	Гидромолот PB 210S для экскаватора ZX 200 в комплекте	8 640,00	864,00	432,00
5	Стойка ограждения, 24 шт.	432,00	43,20	21,60
6	Лазер ротационный GRL 500 HV+LR50	816,00	81,60	40,80
7	Станок BM 160-5C	4 920,00	492,00	246,00
8	Виброрейка секционная Atlas Copco BT-90 в сборе 8 м. п.	3 000,00	300,00	150,00
9	Холодильник MXM 2835	276,00	27,60	13,80
10	Щаф электрический	924,00	92,40	46,20
11	Бетономеситель МК-260 ВР/220 (МУ 320)	972,00	97,20	48,60
12	Бетономешалка МК-260/В	816,00	81,60	40,80
13	Нотбук HP ProBook 4710s 500GB	228,00	22,80	11,40
14	1. Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-708002782 (назначение – административное помещение), наименование – административное помещение № 64, общая площадь – 30,2 кв. м. Печь микроволн. Samsung. 3. Стол PM-7/146 L1400x600x755, 4 шт. Щаф PM-4/K 804x452x1800, 5. Стул ISO черный, 8 шт. 6. Тумба пристольная 600-432x750, 3 шт. 7. Сейф металлический. 8. Калькулятор. 9. Калькулятор 12 раз., 2 шт. 10. Щаф-стеллаж 2100/1200/400. 11. Щаф-стеллаж 2100/900/400. 12. Стеллаж. 13. Стеллаж 891x401x1600. 14. Стеллаж 891x401x1600. 15. Стеллаж вертикальный CE-140x344x344x1828. 16. Стеллаж. 17. Столписьменный. 18. Жалюзи офисные, 2 шт. 19. Зеркало «Пралеска». 20. Полка ПЛ 7 306x480x244. 21. Полка ПЛ 7 306x480x244. 22. Полка навесн. 600x300x220. 23. Чайник MIDEA. 24. Коммутат. D-Link DGS-1008D/12B. 25. Интернет-центр ZyXEL (Keenetic Lite)	89 436,00	8 943,60	4 471,80
15	Футболки трикотажные х/б согласно списку 1: https://docs.google.com/document/d/1-wA0Z0AnjPzJVEU-10zbArjV2H57-F/edit?usp=drive_link&id=107336927377249790758d00f1tue8d4e-tru	95,16	9,52	4,76
16	1. Лебедка электрическая KDJ1000E1. 2. Лебедка электрическая KDJ300E	2 208,00	220,80	110,40
17	1. Емкость для воды передвижная. 2. Емкость для воды передвижная	3 120,00	312,00	156,00
18	1. Лодка надувная KOT (в комплекте). 2. Велосипед 26-210(2016) дорожный для взрослых с откр. рамой	522,00	52,20	26,10
19	1. Пылесос. 2. Комплект шнур. 3. Телевизор «Горизонт»-7337-22. 4. Телевизор «Горизонт»-7337-22. 5. Печь микров. Midea MM820. 6. Обогреватель эл. масл. «Термия» 1,5 кВт/220В. 7. Радиатор масляный электрич. (2000 Вт, 10 секций), 2 шт. 8. Кронштейн КР-3У, 2 шт. 9. Электрообогреватель 2 кВт (9 секций). 10. Кран пожарный крана КПК-50. 11. Телевизор «Витязь». 12. Телевизор «Витязь» 37CTV 730. 13. Бюгор (скручивающийся). 14. Нагреватель масляный ECO FHB20-11 PREMIUM (2,0 кВт, 11 ребер). 15. Пылесос LG 1500W. 16. Цифровой фотоаппарат. Canon РФ. 17. Кувалда. 5 кг. 18. Молот строительный. 19. Бюгор. 20. Бобышка 1/48-35-G1-A. 2 шт. 21. СВЧ-печь Horizon 20MW700-1378В. 22. Талреп кольцо-кольцо RR 8, 6 шт. 23. Пеннолат-плита ППТ-35 H-A-P-1500x1000x80, 0,09 м³. 24. Модульный ковер-решетка, 9 м². 25. Щаф учет. распредел. ЭЩС 18-H-Y2.54	1 011,84	101,18	50,59
20	1. Светильник ЖКУ/ГКУ 03-150-001 УХЛ1IP54. 2. Светильник ЖКУ 16-70-001, 4 шт. 3. Проектор ИО, 04-500-001. 4. Мегаметр ЗСО202/21. 5. Щаф ША 011100А	960,24	96,02	48,01
21	1. Блоки 1-5-450-35-1 625x75x250, 0,69 м³. 2. Блоки 2-5-500-35-1 в пленку стретч-худ 625x250x249, 0,2 м³. 3. Блоки 2-5-500-35-1 625x500x249, 8,76 м³. 4. Лопы Л 7-92. 1,06 м³. 5. Плита П15д-9, 6 шт. 6. Фиксатор арматуры «Звездочка-35» (500 шт.), 4 улак.	1 022,56	102,26	51,13
22	1. Н-ферма 1.8x1.4х1.5(баушн)/. 48 шт. 2. Ферма СКХ01-33.000, 8 шт. 3. Ферма СКХ01-33.000, 8 шт. 4. Базов. блок вышки «Вектор». 5. Поперечина СКХ01-34.000-01, 40 шт.	2 282,76	228,28	114,14
23	1. Угловая шлифмашина DWI-4257 КТ 1500 Вт 125 мм комплект для шлифования. 2. Нивелир лазерный со штативом Bosch GLL 2-50 со штативом в кор. 3. Рейка для оптического нивелира AGR5	696,00	69,60	34,80
24	1. Сифон для умывальника бутыл. 1* 1/4x40/50 нерж. вып. С1015АНИ. 2. Умывальник «Вектор» 55 с отверстием (с креплн)	811,80	81,18	40,59
25	1. УЗО KM (30 mA), 2 шт. 2. Кабель ВВГнг (А)-LS 5*95мс, 87 м. 3. Провод ПВС-Т 2x1,5, 40 м. 4. Кабель ВВГнг (А)-LS 5*16 (ож) -0,66, 135 м. 5. Кабель ВВГнг (А)-LS 3*1,5 ок (NPE), 0,66, 50 м. 6. Провод ПНГВ 2-1, 2000 м. 7. Кабель волоконно-оптический ОКСТМ-101-0-22-24-(2,7), 217 м. 8. Кабель АВВГ 4x120, 55 м. 9. Провод АЛ 20, 10 м. 10. Провод силовой для электрических установок ПУВ 1x10 синий, 10 м. 11. Провод ПВ 1 10 белый, 27 м. 12. Провод АПВ 4, 25 м. 13. Провод ПАВ 10 черн., 300 м. 14. Кабель КГ 3x2,5, 31 м. 15. Кабель КГ 3x2,5, 33,7 м. 16. Кабель ВВГнг(А)-LS-1 5x150 мс, 72 м. 17. Кабель ВВГнг(А)-LS-1 5x120 мс, 257 м. 18. Кабель ТУТ УТР 4 пары Кат. 5е серый 305 метров, 1 бух. 19. Лестница 3-секц. 315/679/488 см 3x1 ступ. 18,3 кг. ИТОСС Heifer	41 593,34	4 159,33	2 079,67
26	1. Мегаметр ЭСО202/2-ГНИВЕЛРП. 2. Щаф ВРУ М5 061	552,00	55,20	27,60
27	1. Трансформатор сварочный ГТМ-252/2/220/380. 2. Трансформатор сварочный. 3. Насос погружной для грязной воды нерж. ECO D-1301.1300 ВТ 23000 л/ч до 12м	223,20	22,32	11,16
28	1. Строп канатный петлевой СКП гл 3,2 тн/15м. 2. Строп текстильный ленточный гл 5,0 тн/3,0 м. 3. ДВБ ПГ 21-8	192,00	19,20	9,60
29	1. Сверло алмазное кольцевое 100x3,5x450 мм (корпус заказчика), 3 шт. 2. Сверло алмазное кольцевое 100x3,5x450 мм (корпус заказчика), 3 шт. 3. Сверло алмазное кольцевое 100x3,5x450 мм (корпус заказчика), 3 шт. 4. Алмазное трубчатое сверло 152x24x3,5x7x13 1,1/4 дюйма 6/16, мокрая, 2 шт.	195,00	19,50	9,75
30	1. Отвод Firat 45x50, 2 шт. 2. Муфта комбинированная ВР белая 25-3/4, 2 шт. 3. Отвод Firat 90x25, 6 шт. 4. Отвод Firat 90*50, 18 шт. 5. Тройник Firat Ду25, 6. Муфта для внутр. канализации DN5, 10 шт. 7. ГПТ Муфта перекр. Фират Ду40x25, 2 шт. 8. Тройник ПВХ BK 50-45, 2 шт. 9. Тройник ПВХ BK50-50-58, 2 шт. 10. Отвод ПП внутр. канал. Дл. 110x45, 18 шт. 11. Переход НПБХ 160x110 наружная канализация, 2 шт. 12. Муфта чугунная канал. 6/н Ду 100 прямая, 4 шт. 13. Отвод ч/к 135x50, 6 шт.	198,60	19,86	9,93

31	1. Дор. колесо / кувирметр / d=30см/. 2. Рейка дорожная универсальная «Андр»- 3. Теодолит Т30. 4. Каска защитн. «Исток» белая. 5. Штатив АТS-MP-3. 6. Рейка контрольн. 3000 мм РФ	858,24	85,82	42,91
32	1. Лестница алюм. 2. Лестница алюм. 3. Лестница алюм. 3-секц. 325/741/55 см 3х1 ступ. 23,8 кг. 4. Агрегат отопительный АО-ЭВО-3-24 кВт. 5. Нивелир лазерный линейный BOSCHGLL 3-80P со штативом в кор.	984,00	98,40	49,20
33	1. Рейка дорожная РДМ-КОНДОР. 2. Виброрейка. 3. Виброрейка плавающая ВПТ 3/20. 4. Нивелир PLL 360. 5. Штатив АТS-MP-3. 6. Штатив АТS-MP-3. 7. Фонарь сигнальный ФС-4 (с батарейками), 3 шт. 8. Фонарь сигнальный ФС-4 (с батарейками), 7 шт.	1 600,80	160,08	80,04
34	1. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 2. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 3. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 4. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 5. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 6. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 7. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 8. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 9. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 10. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 11. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 12. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 13. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 14. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 15. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 16. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 17. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 18. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 19. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 20. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 21. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 22. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 23. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 24. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 25. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 26. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 27. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 28. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 29. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 30. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 31. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 32. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 33. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 34. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 35. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 36. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 37. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 38. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 39. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 40. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 41. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 42. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 43. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 44. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 45. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 46. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 47. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 48. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 49. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 50. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 51. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 52. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 53. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 54. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 55. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 56. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 57. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 58. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 59. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 60. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 61. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 62. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 63. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 64. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 65. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 66. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 67. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 68. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 69. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 70. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 71. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 72. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 73. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 74. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 75. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 76. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 77. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 78. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 79. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 80. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 81. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 82. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 83. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 84. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 85. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 86. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 87. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 88. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 89. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 90. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 91. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 92. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 93. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 94. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 95. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 96. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 97. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 98. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 99. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 100. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 101. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 102. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 103. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 104. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 105. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 106. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 107. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 108. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 109. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 110. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 111. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 112. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 113. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 114. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 115. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 116. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 117. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 118. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 119. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 120. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 121. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 122. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 123. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 124. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 125. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 126. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 127. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 128. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 129. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 130. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 131. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 132. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 133. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 134. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 135. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 136. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 137. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 138. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 139. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 140. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 141. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 142. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 143. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 144. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 145. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 146. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 147. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 148. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 149. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 150. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 151. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 152. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 153. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 154. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 155. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 156. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 157. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 158. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 159. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 160. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 161. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 162. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 163. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 164. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 165. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 166. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 167. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 168. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 169. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 170. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 171. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 172. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 173. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 174. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 175. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 176. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 177. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 178. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 179. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 180. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 181. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 182. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 183. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 184. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 185. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 186. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 187. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 188. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 189. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 190. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 191. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 192. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 193. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 194. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 195. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 196. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 197. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 198. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 199. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 200. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 201. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 202. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 203. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 204. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 205. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 206. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 207. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 208. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 209. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 210. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 211. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 212. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 213. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 214. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 215. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 216. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 217. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 218. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 219. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 220. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 221. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 222. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 223. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 224. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 225. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 226. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 227. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 228. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 229. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 230. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 231. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 232. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 233. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 234. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 235. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 236. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 237. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 238. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 239. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 240. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 241. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 242. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 243. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 244. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 245. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 246. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 247. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 248. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 249. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 250. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 251. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 252. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 253. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 254. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 255. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 256. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 257. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 258. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 259. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 260. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 261. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 262. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 263. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 264. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 265. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 266. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 267. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 268. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 269. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 270. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 271. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 272. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 273. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 274. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 275. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 276. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 277. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 278. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 279. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 280. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 281. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 282. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 283. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 284. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 285. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 286. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 287. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 288. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 289. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 290. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 291. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 292. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 293. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 294. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 295. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 296. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 297. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 298. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 299. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 300. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 301. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 302. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 303. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 304. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 305. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 306. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 307. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 308. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 309. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 310. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 311. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 312. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 313. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 314. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 315. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 316. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 317. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 318. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 319. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 320. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 321. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 322. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 323. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 324. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 325. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 326. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 327. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 328. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 329. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 330. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 331. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 332. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 333. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 334. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 335. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 336. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 337. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 338. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 339. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 340. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 341. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 342. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 343. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 344. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 345. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 346. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 347. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 348. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 349. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 350. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 351. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 352. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 353. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 354. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 355. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 356. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 357. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 358. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 359. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 360. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 361. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 362. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 363. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 364. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 365. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 366. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 367. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 368. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 369. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 370. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 371. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 372. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 373. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 374. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 375. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 376. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 377. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 378. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 379. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 380. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 381. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 382. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 383. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 384. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 385. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 386. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 387. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 388. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 389. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 390. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 391. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 392. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 393. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 394. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 395. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 396. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 397. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 398. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 399. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 400. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 401. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 402. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 403. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 404. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 405. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 406. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 407. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 408. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 409. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 410. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 411. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 412. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 413. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 414. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 415. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 416. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 417. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 418. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 419. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 420. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 421. Агрегат отопительный АО-ЭВО. 422. Агрегат отопительный АО-ЭВО			

